

NOVADNIEKS

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

● Nr. 97 (7102)

● Sestdiena, 2000. gada 2. septembris

● Cena Ls 0,22

Redakcijas sleja

«Miers ir tad,
kad viss iekļaujas sevī.»

Antuāns de Sent-
Ekzjiperi

1. septembra rīts Preiļos Celtnieku ielā

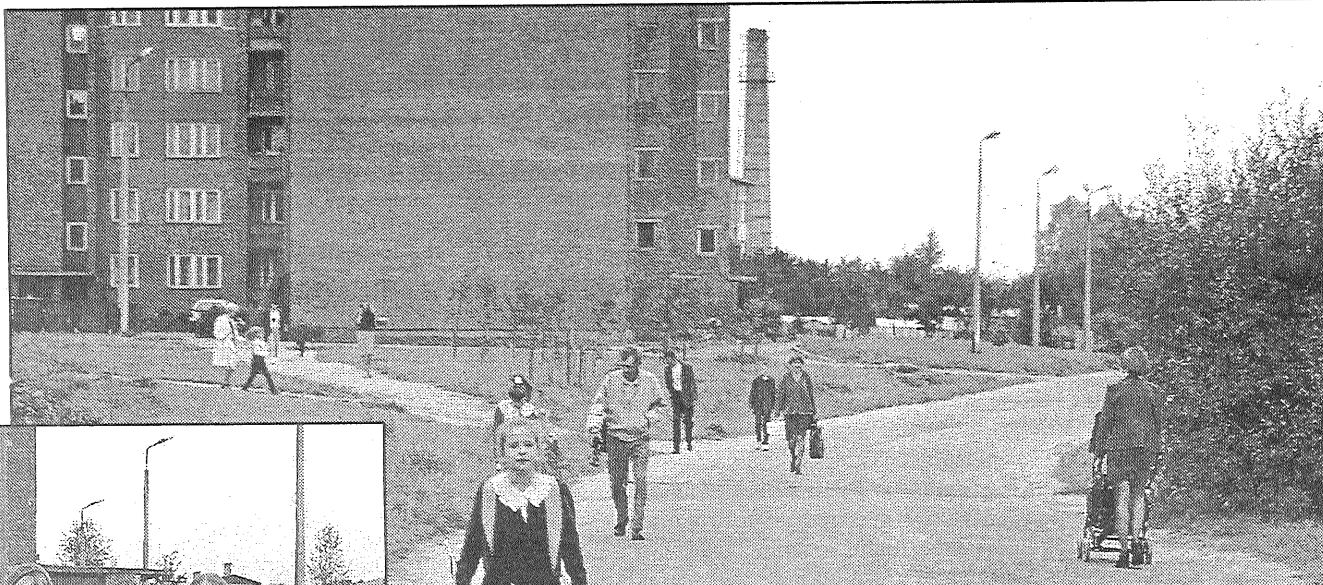
Optimizētie optimisti

Vakar uzausušais rudenīgi dzestrais rīts bija sākums jaunam mācību gadam — 2000./2001. Zīmīgi, apaļi skaitļi. Lieļākas un mazākas prominences vakarīt bārstīja rūpīgi gatavotās uzrunas un skaistās apsveikuma frāzes jaunajā mācību gadā. Tiem, kas sākuši kāpt «augstajā zinību kalnā», tiem, kam šis mācību gads būs «lielā ceļa sākums», skolotājiem, kas ir tautas «garagaismas nesēji», intelektuālais potenciāls, spēks un cerība. Tavus skaistus vārdus! Ausis svilst klausoties kārtējos «gudru» vīru spriedelējumus par reformām izglītības sistēmā. Ja tā labi padomā, savu izglītību «strauji un radikāli» reformējam jau vismaz gadus desmit. Tad bija vajadzīga pilnīgi jauna sistēma brīvās un neatkarīgās Latvijas skolām, skolotājiem un skolēniem.

Esmu viens no daudzajiem izglītības reformu «produktiem», kam 12 skološanas un 5 studēšanas gados uz savas ādas nācies izbaudīt neskaitāmus jauninājumus skolu būšanā. Programmas un mērķi gan ir mainījušies bez gala, taču viena kopīga iezīme palikusi un bijusi apskaužami dzīvelīga pie visiem, kas šos var saskaitīt, izglītības ministriem Latvijā. Tā svarīgā iezīme ir rūpes par bērnu, jo kurš gan varēs noliegt, ka mūsdienīgas izglītības centrā ir bērns. Vārdos un projektos, ko cenšas realizēt skolotāji ar apskaužamu gribasspēku un ticību savai misijai. Patiesībā tēze par bērnu centrā ir klaji meli, vārgi slēpti zem izglītības sistēmas veidotāju veiklajiem vārdu savārstījumiem. Centrā, miļie, ir nevis bērns, bet gan nauda. Nauda ir noteicošā visos jautājumos, bet naudas mūsu valstī nav, un izglītības reformatoru kumeliņš nekur tālāk par grāvja malu netiek. Tagad mūs pārņēmis liels optimizācijas gars. Skolēnu skaits klasē nepietiekams — apvienot! Skola nav pilna — likvidēt! Lai brauc, kas grib, mācīties uz citām skolām. Nu un kas, ka tā ir citā pagastā. Rīgā braukā visi — ar tramvajiem, vilcieniem, mersedesiem. Pats vainīgs, ka tavā garāžā nestāv «mersis», bet gan sagrabējis «moskvičs», kurš piedevām patērē nežēlīgi daudz degvielas, kurai atkal nav naudas. Jā, pirms vairākiem simtiem gadu arī cilvēki dzīvoja trūkumā, taču kādi latviešu dižgari radās! Šķiet, ka apmēram tā domā augstākajos ešelonos, ja domā.

Gribētos zināt, kāds ir reālais labums no lēmuma slēgt vienu vai otru lauku skolu, ka apvieno klases, ka bērnus vārda tiešajā nozīmē sagrūž mazītiņās klasītēs, kur nepietiek pat solu, kur nu vēl svaiga gaisa. Vai kaimiņu skolai no tā vairāk naudas, vai apvienotajai klasei tāpēc ir kādas privilēģijas? Optimizācijas jēga esot līdzekļu ekonomija, taču kur tā ir? Vai kāda skola tikusi pie jauniem soliem, kas nebojā bērnu stāju, pie pareiza apgaismojuma, pie sporta zāles vai tualetes ar kabīnēm un izlietni? Vai skolotāji pie lielākām algām? Ak, nē. Savus nodokļus maksājam, lai tie tur departamentos, ministrijās un Saeimā izdomātu vēl kādu reformu. Nobeigumam visiem zināms fakts — algu pielikums skolotājiem tiks ņemts no iekšējām rezervēm. Tā teikt, savām aldzīņām sataupiet vien paši. Tādas, lūk, pārdomas jauno mācību gadu sākot.

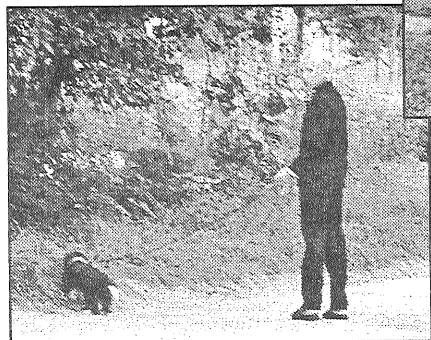
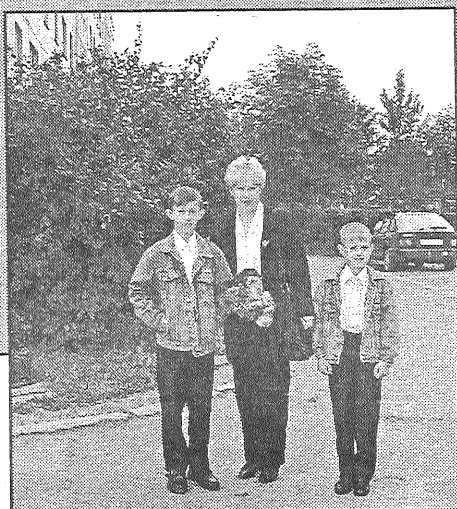
Ginta Kraukle

● Lai jums labi klājas ģimnāzijā, Līga un Kristīne!

● Mani dēli izaugs par gudriem un krietniem cilvēkiem.

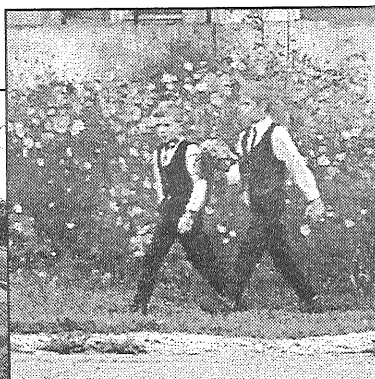

● Ak, šis nejaucās un piņķerīgās kurpju šņores...

● Skola var pagaidīt, jo draugs pirmajā vietā.

● Trīs ziedu pušķīši trim miļiem skolotājiem.

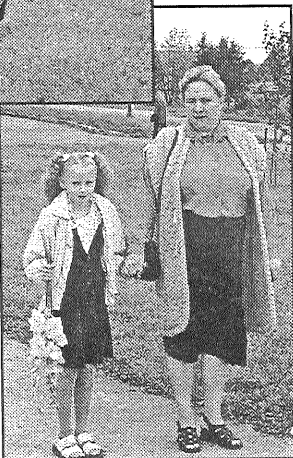
● Šogad kosmeju krūms pie mājas stūra krietni lielāks par mums, bet nākamgad var būt arī otrādi.

● Es, meitiņa, kā rozīte, brašu draugu pavadībā.

● Mums ar māmiņu tomēr drošāk.

● Bet mēs gan vēl šogad iesim bērnudārzā. Tamāras Elstes foto

Nacionālās ziņas

Paziņo par vēlēšanu tiesību ierobežojumiem

Satversmes tiesa šonedēļ paziņoja spriedumu par Saeimas un pašvaldību vēlēšanu tiesību ierobežojumiem, kuru izskatīšanu tiesā ierosināja Saeimas opozīcijas deputāti. Satversmes tiesa atzīst, ka vēlēšanās kandidēt aizliegts personām, kuras pēc 1991. gada 13. janvāra darbojušās Latvijā aizliegtās organizācijās, un personām, kuras bijušas PSRS VDK štata darbinieki.

Atklāj starptautisku krāpšanas afēru

Pagājušajā piektdienā ierosināta krimināllieta par krāpšanu lielos apmēros, ko izdarījuši sabiedriskā organizācija «Latvijas jauno zemnieku savienība». Cietuši šiem Latvijā iedzīvotāju, jo firma iekasēja no viņiem naudu, solot iekārtot darbā ārzemēs, bet solīto nepildīja. Afēras «smadzeņu centrs» atradās Lietuvā. Likumsargiem patlaban zināmi 450 Latvijas un 1000 Lietuvas iedzīvotāju, kas cieta no firmas krāpnieciskām darbībām. Lietuvā izkrāpti 200 000 ASV dolāru, Latvijā 120 000 latu. Patlaban Latvijā ir 13 firmu, kas legāli var iekārtot darbā ārzemēs. Tāpēc cilvēkiem jāuzmanās no krāpšanas gadījumiem un jāizmanto to firmu pakalpojumi, kuras saņēmušas reģistrācijas apliecību, ko izdevis Labklājības ministrijas Valsts nodarbinātības dienests. Firmai jābūt arī telpu nomas līgumam, kā arī izziņai no VID, ka firma ir nodokļu maksātāju uzskaitē un nav parādā budžetam. Beigu beigās jābūt sadarbības līgumam ar konkrēto ārzemju partneri.

Izsludinātie grozījumi Enerģētikas likumā atšķiras no Saeimā pieņemtajiem

Laikrakstā «Latvijas Vēstnesis» 23. augustā izsludinātie grozījumi Enerģētikas likumā par «Latvenergo» neprivatizēšanu atšķiras no vēlētajiem ierosinātajiem Saeimā pieņemtā variantā. Saeimas priekšsēdētājs Jānis Straume parakstījis kļūdainu likumu, izsludinot Valsts prezidentes pienākumu pildīšanas laikā nevis vēlētajiem ierosinātos un Saeimas pieņemtus grozījumus, kas paredzēja neprivatizēt «Latvenergo», bet gan valdošā vairākuma izstrādāto alternatīvo likumprojektu, kuru deputātu vairākums plenārsēdē noraidīja. Par notikušo Saeimas sekretāre Silvija Dreimane ierosinājusi dienesta izmeklēšanu. J. Straume pašlaik atrodas ASV un Latvijā atgriezies tikai jaunnedēļ. LSDSP līderis Juris Bojārs šādu rīcību nosaucis par «politisko bandītismu», bet tieslietu ministre Ingrida Labucka preses konferencē paziņoja, ka likuma spēks ir Saeimas pieņemtajiem grozījumiem un gadījumu par nepareizo publikāciju nosauca par ārkārtēju.

Atbalsta lauksaimniecības programmu

Otrdien Ministru kabinets akceptēja Zemkopības ministrijas izstrādāto un ar lauksaimniecību organizācijām saskaņoto «Lauksaimniecības attīstības 2001. gada attīstības programmu». Turpmāk par prioritāram lauksaimniecības nozarēm Latvijā tiek uzskatītas piensaimniecība, graudkopība, cūkkopība un augļkopība. Nākamgad ZM lauksaimniecības subsīdijām no valsts budžeta prasa 20,8 miljonus latu, savukārt valsts investīciju programmu izpildei turpmāko trīs gadu laikā nepieciešami 17,6 miljoni latu.

Miksts un maigs sods Eisakam

Tā uzskata par Eisakam piespriesto sodu Jānis Ādamsons. «Ģenerālprokuratūra apzināti vai neapzināti šo lietu izmeklēja ļoti pavirši un tā negrib aktīvi cīnīties ar pedofiliju», secina deputāts. Tiesa Eisakam piesprieda 5 gadus cietumsoda, bet ar amnestiju samazināja līdz 2,5 gadiem. Deputāts, bijušais tieslietu ministrs Dzintars Rasnačs izteicās, ka Eisakam nevarēja piemērot Amnestijas likumu, jo daļa no viņa nodarījumiem veikti laikā, kad nebija spēkā Amnestijas likums.

Stūls: Valodas likuma noteikumi atbilst starptautiskajām prasībām

Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas Augstais komisārs nacionālo minoritāšu jautājumos Makss va der Stūls atzīst, ka Latvijā pieņemtie Valsts valodas likuma noteikumi pamatā atbilst gan Latvijas likumdošanai, gan valsts starptautiskajām saistībām. Ir arī ievērotas visas viņa sniegtās rekomendācijas noteikumu izstrādāšanas procesā.

Bolderājā atrod ieročus

Policijas darbinieki, pārbaudot operatīvo informāciju, Rīgā Bolderājā, kādā laivu kooperatīva garāžā, atrada lielu daudzumu sprāgstvielu, ieroču un municijas — 7 kg plastikāta sprāgstvielas, divus automātus, pistoli, bisi ar apgrieztu stobru, karabīni ar optisko tēmekli, 7 granātas, desmit detonatorus un lielu daudzumu dažāda kalibra patronu.

Ziņas sagatavoja T.Elste

«Līvānu stiklā» streiks pārtraukts, doti solījumi

Ginta Kraukle

Akciju sabiedrības «Līvānu stikls» strādnieku aizvadītajā sestdienā uzsāktais streiks pagaidām ir pārtraukts, sarunās ar uzņēmuma valdes locekļiem panākts solījums, ka aizkavētā darba algas strādniekiem izmaksās līdz 15. septembrim.

Streika iemesls bija aizkavētā algu izmaksa, strādājošie nebija saņēmuši atbildību par jūnijā un jūlijā padarīto, tādēļ 24. augustā brīdināja uzņēmuma vadību par iespējamo streiku, ja arī nākošajā dienā algas netiks izmaksātas. Tomēr ceturto strādnieki nepanāca arī 25. augustā, tādēļ sestdien, 26. augustā stikla pūšanas cehā daļēji tika apturēts darbs.

28. augustā akciju sabiedrības vadībai tika iesniegta strādājošo vēstule, ar kuras saturu «Novadniekam» iepazīties neizdevās. Tāda bija uzņēmuma prezidenta Imanta Buša nostāja. Streika laikā sabiedrības prezidents atradās Frankfurtē starptautiskā izstādē, no kuras atgriezās ātrāk nekā bija plānots. Pēc sarunām ar strādniekiem tika izmaksāta puse no jūnijā un jūlijā nopelnītās naudas, noslēgts divpusējs līgums, kurā rūpnīcas vadība apņemas līdz 15. septembrim izmaksāt strādniekiem nopelnīto algu par jūniju un jūliju, bet par augustu norēķināties līdz 1. oktobrim. Savukārt strādnieki, pamatojoties uz noslēgto vienošanos, atsāka darbu. Daudzi nav saņēmuši ne tikai darba algu, nav maksāts arī sociālais nodoklis. Stikla pūtējs Uldis Makars «Novadniekam» atzina, ka patlaban strādājošie ir atsākuši darbu cetrās maiņās, un strādājošie cer, ka uzņēmuma vadība doto solījumu turēs. Neviens no aptaujajamiem rūpnīcas strādniekiem nenoliedz, ka, ja darba algas arī turpmāk netiks maksātas, streiks varētu atsākties. «Līvānu stiklā» nodarbināti ap 300 strādājošo, uzņēmums ir lielākais nodokļu maksātājs Līvānu novadā un tur iztiku pelna liela daļa līvāniešu ģimeņu. Ne vienā vien ģimenē abi naudas pelnītāji strādā stiklīniekās, tāpēc daudzas ģimenes šovasar palikušas bez iztikas līdzekļiem, stāsta U.Makars.

«Līvānu stikls» ražošanas vadītāja Valentīna Markeviča paskaidroja, ka situācija uzņēmumā aizvadītajās dienās bijusi saspringta, nācies meklēt kompromisu, lai ražotne neciestu zaudējumus dikstāves dēļ. Katrā no cetrām maiņām ir piecas brigādes, kopumā 40 stikla pūtēju, taču vairāki augustā atradās atvaļinājumā, tādēļ streikoja 25 pūtēji, apstrādes darbinieki un palīgstrādnieki. Kā uzskata V.Markeviča, konflikts ir atrisināts, strādnieki atgriezušies savās vietās, un rūpnīca darbu turpinās. Streiks būtiski neesot ietekmējis nedz pasūtījumu izpildi, nedz stikla kvalitāti. Karstajai stikla masai šāda dikstāve nākusi tikai par labu, jo samērā lielo ražošanas tempu dēļ stikls dažkārt veidojās nekvalitatīvs. Par pārdoto produkciju a/s «Līvānu stikls» naudu saņem ne ātrāk kā pēc mēneša, un sakarā ar to, ka vasara rūpnīcai bija samērā «tukša» laiks, netika pārskaitīta nauda no piegādātājiem. Situāciju pasliktināja arī eiro kursa kritums. Augustā realizēti lieli pasūtījumi uz Kanādu, Holāndi, Vāciju, tas liecinot, ka uzņēmuma vadības solījumiem tomēr ir reāls pamats, uzskata V.Markeviča.

Rūpnīcā strādājošajiem ir arī savs interešu aizstāvis — arodbiedrība, taču, aptaujājot strādājošos, nācās secināt, ka nekādu ieinteresētību un reālu

rīcību no arodbiedrības puses ne streika rīkošanā ne tā laikā strādājošie nav saņēmuši. A/s «Līvānu stikls» arodbiedrības priekšsēdētājs Jānis Ozoliņš streika dienās bijis atvaļinājumā, un par streiku neko neesot zinājis. Citāds viedoklis bija uzņēmumā strādājošajiem, kuri apgalvoja, ka arodbiedrības līderis bijis informēts par notiekošo. Uzņēmumā strādājošais elektriķis ar 18 gadu darba stāžu Aleksandrs Smirnovs uzskata, ka arodbiedrība nav veikusi savas funkcijas stādājošo interešu aizstāvībai. Streikotāji uzskata, ka viņiem bijušas tiesības uz jurista klātbūtni protesta akcijās, jo, nezinot savas tiesības, strādājošie var nodarīt pāri paši sev.

Jānis Ozoliņš 31. augustā bija atgriezies darbā pēc atvaļinājuma, «Novadniekam» arodbiedrības līderis atzinās, ka nav varējis paredzēt, ka strādājošie streikos, jo iepriekšējos gados nekas līdzīgs neesot atgadījies. Tomēr tajā pat laikā viņš nenoliedza, ka grūtības radušās jau gada sākumā, kad bijis maz pasūtījumu, maijā algu izmaksa notikusi pa daļām, vasaras mēnešos tā aizkavējusies. Ozoliņa kungs vēl nebija paguvjis iepazīties ar noslēgtā līguma saturu starptautiskā izstādē. Arodbiedrības vadītājs solīja, ka tuvākajās nācīs fabrikā ieradīsies jurists, kas izvērtēs noslēgtā līguma pareizību. Tikmēr strādnieki turpinās darbu, jo pašreiz pasūtījumu pietiekot.

Neapmierinātību par arodbiedrības nostāju pauda vairāki fabrikas strādnieki. Viņuprāt sarunas ar uzņēmuma vadību vajadzēja risināt tieši strādājošo arodbiedrības pārstāvjiem. — Tādus jautājumus nevar risināt barā, ir jābūt cilvēkiem, kas pārstāvētu mūsu intereses sarunās ar vadību bez liekām emocijām. Aptuveni puse rūpnīcas strādnieku iesaistījusi arodbiedrībā, maksā ikmēneša biedra naudu 1% apmērā no saņemtās algas. Arodbiedrība algo juristu, kas strādā Jēkabpilī, šādu speciālistu vajadzēja pieaicināt, taču palikām vieni likteņa varā, stāsta Aleksandrs Smirnovs. Strādnieki uzskata, ka uzņēmuma vadības rokās ir lielāks informācijas apjoms, ar kuru var operēt pretēji strādājošo interesēm. Daudziem strādājošajiem nav izvēles iespēju, jo, ņemot vērā lielo bezdarbu pilsētā, citu iespēju nopelnīt viņiem nav. Vairāki stikla rūpnīcas strādnieki atzina, ka saprot radušos situāciju un uzņēmuma finansiālās grūtības. Tikšanās laikā Imants Bušs strādājošajiem paskaidrojis, kādēļ algas aizmirstas vairākus mēnešus, taču daļa strādājošo atzina, ka ticējuši fabrikas vadības solījumiem un turpinājuši strādāt, lai gan algu neesot saņēmuši. Oficiālus paziņojumus par uzņēmuma finansiālo stāvokli vasaras mēnešos saņēmuši neesot. Informēt par notiekošo, strādājošoprāt, bijis arodbiedrības uzdevums. Situāciju ražotnē būtiski var ietekmēt tikai augsti kvalificēti strādnieki, galvenokārt stikla pūtēji, no kuru nostājas — strādāsim vai nestrādāsim — atkarīgs arī palīgstrādnieku darbs. Tieši tādēļ arodbiedrības rīcībai šajos jautājumos būtu jābūt apņēmīgākai, uzskata strādājošie.

Akciju sabiedrības «Līvānu stikls» prezidenta Imanta Buša komentārs: jūnijā, jūlijā pasūtījumi bija, taču viņi netika izpildīti. Esam iekavējuši to izpildi par sešām nedēļām, par ko saņemam pārmēģinājumus no klientiem. Es nevedu cehu, es redzu tikai darba rezultātu, šajā gadījumā — mazliet par vēlu. Ja ražošanas pašizmaksas ir 60 000 latu, bet mēs izsūtām pasūtītājiem precī par 30 000, tad ir skaidrs, kāpēc rodas problēmas. Eiro kurss ir krities par 8 pro-

centiem salīdzinājumā ar latu, tas radīja krīzes situāciju uzņēmumā, pēdējos sešus mēnešus esam strādājuši bez peļņas. Daļēji nemieru cēlonis bija tas, ka tika saražoti brāķa trauki, kas neiztur kvalitātes prasības. Diemžēl es nezināju, kas notiek cehos. Pārbaudot jau iepakotu produkciju, kas bija sagatavota sūtīšanai klientiem, atklājās, ka ir saražoti trauki, kas absolūti neatbilda kvalitātes prasībām. Produkcija par gandrīz 4000 latiem tika nosūtīta pārstrādei — stikls tika vienkārši sadauzīts un kausēts no jauna. Uzskatu, ka tas no fabrikas strādājošo puses tika darīts apzināti. Kāpēc, to man pateikt ir grūti. Varbūt kāds gribēja kaitēt manam vārdam? Ja šī fabrika nogrims, man ir pietiekoši daudz naudas, pieder vairākas mājas, man ir lieliski bērni un mazbērni. Mana dzīve turpināsies. Es rūpnīcā ielieku visas pūles, meklēju jaunu nieta tirgu. Ņemot vērā notikušo, esmu nolēmis prasīt atbildību no saviem padotajiem. Iespējams, tiks mainīti darba līguma nosacījumi, kāds arī atlaists. Nevaru piedot cilvēkiem, kas zināja, ka tiek ražots brāķis, bet mani par to neinformēja. Arī mana vaina ir notikušajā, ka pietiekoši nekontrolēju padotos.

Runājot par iekavētajām algām, situācija ir sekojoša. Esam izmaksājuši pilnu algu par maiju, pusi no jūnijā nopelnītā un avansā pusi algas par jūliju. Uzņēmums ir parādā strādniekiem viena mēneša algu, kas ir aptuveni 22 000 latu. Septembra sākumā tiks izmaksāta avansā puse no augustā nopelnītā — 10 525 latu. Katra mēneša pārmaksāto pievienotās vērtības nodokli (PVN) mēs pārskaitām sociālajā nodoklī. Līdz šī gada martam sociālais nodoklis ir samaksāts. Nodokļa parāds sastāda 80 000 latu. Ceru, ka jau nākošajos četros mēnešos mēs varēsim dzēst visu sociālā nodokļa parādu. Domāju, arī cilvēki apzinās, ka turpināt streiku būtu bezjēdzīgi, jo patlaban rūpnīcai ir vairāk pasūtījumu nekā iespējams izpildīt. Pasūtījumu grafiks ir līdz nākamā gada februārim. Esmu ar mieru maksāt par gatavo produkciju, ne brāķi. Daudzi strādnieki pašlaik strādā pat divās maiņās. Patlaban pasūtījumu pietiek, ceru, ka turpmāk algu izmaksu aizkavēšanās nenotiks, sacīja I.Bušs.

Naudas apgrozījums notiek apmēram mēneša laikā, tas nozīmē, ka par realizēto produkciju nauda tiek saņemta apmēram pēc 30 dienām. Šobrīd par realizēto produkciju uzņēmums nav saņēmis ap 50 000 latu. Rūpnīcai jau trīs gadus ir tekošā kredītlīnija Baltijas Tranzītu bankā ar samērā augstiem procentiem, tādēļ pašlaik notiek sarunas par iespējamo sadarbību ar kādu citu banku, kurā procentu likme būtu mazāka. Pareks banka devusi piekrišanu slēgt līgumu par aizdevuma noformēšanu uz trim gadiem, tam nepieciešams sagatavot fabrikas novērtējumu.

audzie un dažādie viedokļi par to, cik īsti nopietnas ir a/s «Līvānu stikls» problēmas, pierāda vienu, ka no krīzes izkļūt nebūs tik viegli. Līdz 15. augustam a/s «Līvānu stikls» parāds par patērēto dabas gāzi bija 78 000 latu. A/s «Latvijas gāze» jau vairākkārt brīdinājusi uzņēmuma vadību par iespējamo gāzes padeves pārtraukšanu, kas nozīmētu rūpnīcas galu. Starptautiskā kreditoru ir noslēgta vienošanās par parāda atmaksu, kas jāveic katru nedēļu. To uzņēmums nevar izpildīt, ja par saražoto klienti norēķinās neregulāri. I.Bušs uzskata, ka šajā gadījumā izeja ir līgums ar aizdevumiestādi, kura par rūpnīcas izsūtīto, bet neapmaksāto precī piešķirtu kredītu, kas ļautu segt parādu a/s «Latvijas gāze».

Turpinājums 5. lappusē.

Pagastvecis — 24 stundas dienā

Lidija Kirillova
M.Rukosujeva foto

Šī vasara mūs visus ar saulīti apdalījusi, vien lietu, lietu un vēlreiz lietu gluži par velti dalījusi, cik negribam. Tā vien liekas, ka vārkaviešiem tā debesu slapjuma vairāk nekā citiem ticis, jo lauki vairāk tādi līdzieni vien. Liekajam mitrumam ar visām padomju laika meliorācijām īsti nav kur dēties. Kartupeļi cieš no mitruma, labība saveldrējusies, kombaini bez krietna vilcēj spēka nemaz tūrumā nebrauc. Varbūt tāpēc arī Vārkavas pagasta padomes priekšsēdētājam Arturam Štagaram noskaņojums nav īsti priecīgs, vairāk uz filozofiskām pārdomām velk.

● Vārkavas pagasta padomes priekšsēdētājs Arturs Štagars uzskata, ka pašvaldība ir garants demokrātijai, garants tam, ka vismaz vienā vietā — pagastmājā, cilvēku uzklausi, sadzirdēs un viņam palīdzēs.

— Patiešām, gads nav no labvēlīgākajiem. Skumndina laika prognozes un valdības politika lauksaimniecībā. Pagasta zemes atrodas līdzenumā, pie mums nav ainaviskuma, tāpēc nevaram attīstīt tūrismu. Jāiztiek ar to, kā protam izaudzēt maizi, kā protam saimniekot. Mūsu cilvēkiem pašlaik trūkst naudas. Mazdrusciņ trūkst izglītības, mazdrusciņ trūkst jaunās domāšanas, mazdrusciņ par daudz sūdzamies, ka viss tikai slikti vien. Bet tajā pat laikā — vai izmantojam visus spēkus un iespējas meklēt jaunus risinājumus?

Jebkurš laiks nāk ar savu grūtumu un savu slodzi, mums tikai jāiemācās tajā dzīvot. Šim brīdim esam par daudz godīgi, ticam uz vārda. Tāpēc lauku ļaudis izmanto tie, kuri savu biznesu taisa caur šmaukšanu, kaut vai, piemēram, mežu uzpircēji. Godīgums kā jēdziens ir aizgājis pavisam citā virzienā. Tāpat kā ekonomiskās attiecības, — pagastā nav neviena bagāta cilvēka. Ir tikai cilvēki, kuri strādā, un ir cilvēki, kuri nestrādā. Vai arī strādā uz nepilnu slodzi un paļaujas uz kaut ko. Man liekas, cilvēkam ir jābūt pārliecinātam par savām spējām. Un, ja ir vēl labvēlīga valdības politika, cilvēks attīstās, attīsta savu saimniecību, virzās uz priekšu.

Mēs esam tipisks lauksaimnieku pagasts. Mums vajag audzēt maizi. Lai gan ar Zemgales tūrumiem sacensties nevaram, ja būtu labvēlīga valsts politika un cilvēks justu, ka viņa darbs vajadzīgs, lieta ietu uz priekšu. Pašlaik zemnieks Vārkavā jūtas nomākts, pat atrodas zināmā depresijā, jo iztikas līdzekļus ar darbu uz vietas nopelnīt nevar, ar lauksaimniecību arī nevar. Acīmredzami kļūst skaidrs, ka noteiktas politiku grupas piepilda savas intereses, neskatoties uz tautas lielākās daļas vēlmi strādāt, par to saņemot normālu algu un skolot bērņus.

Baidos, ka, nemainot valdības attieksmi pret laukiem, mēs nokļūsim vēl dziļākā morālajā pagrimumā. Un beigas var būt traģiskas, kad iestāsies neatgriezeniski procesi. Ko līdzīgu jau esam piedzīvojuši tajos padomju laikos, kad masveidā slēdza mazās skoliņas un apvienoja kolhozus. Tieši tāpēc es pašlaik esmu pretinieks pašvaldību teritoriālajai reformai. Kamēr valdības līmenī viss vēl nav salikts pa plauktiņiem, kamēr cilvēki ne-

zina, kas notiks rīt, kamēr pagasts nezina, kāda būs kopējā politika attiecībā pret skolām, pret infrastruktūru, steigties nevar. Ir pārāk daudz neatrisinātu jautājumu, piemēram, īpašuma tiesības, kas jāpārreģistrē. Un par to visu jāmaksā, jāmaksā, jāmaksā... Bet valdība jau nemaz netaisās segt lielos izdevumus.

Evolūcija notiek nepārtraukti. Kā tas notiek, atkarīgs no cilvēkiem un no viņu iedomātajiem mērķiem, no ambīcijām un daudz kā cita. Pašlaik nav skaidrs arī tas, kā īsti notiek attīstība — vienā pašvaldībā vai visās, vai gaidāma harmoniska attīstība. Tiesa, teorija par vispārēju vienlīdzību mūsu valsts vēsturē jau pieredzēta, tāpēc šoreiz jādomā par sabalansētību.

Pašlaik Vārkavas pagasts vēl meklē savu vietu. Apvienoties ne ar vienu negrasāmieš, bet tikai sadarboties un kopā risināt problēmas. Katram taču sava vieta zem saules, gan mazajam kukainim, gan lielajam zilonim. Arī sabiedrībā tāpat. Ir jārespektē mūsu pagasta vēsturiskā izcelsme. Taisīt politiku uz kāda rēķina nedrīkst. Arī vienas teritorijas ekonomisko uzplaukumu nedrīkst radīt uz otras rēķina. Pašlaik ir jāpaietas cits citam pretī, jāmeģina skaidrot, formēt cilvēkos viedokli un veidot mehānismu, lai reformas gaitā pēc iespējas mazāk traumētu cilvēkus psiholoģiski.

Ķeroties pie reformēšanas, jāparedz zemūdens akmeņi. Esmu pārliecināts, ka mēs tos pamanīsim tikai divus trīs gadus pēc pašvaldību vēlēšanām, kuras gaidāmas nākamā gada martā. Tad kļūdas pilnā mērā būs pamanāmas gan nesen izveidotajā Līvānu novadā, gan visos pārējos Latvijas novados, kad viss pats no sevis tiks, kā saka, salikts pa plauktiņiem. Tikai šādā situācijā varēs konkrēti runāt par reformas pozitīvajām un negatīvajām pusēm.

Attiecībā par pašvaldību vēlēšanām uzskatu, ka partiju sistēma laukos vispār nav pieņemama. Arī Saēmā vajadzētu būt daļai deputātu, kurus ievēlētu no teritorijām, lai mēs varētu konkrēti paprasīt, teiksim, Jāni, Pēteri vai Jāzep, kas notiek mūsu zemē. Tagad mēs varam runāt tikai par kādas partijas atbalstīto politiku, par obligāto balsojumu, par partijas atbildību. Starp citu, kolektīvā at-

bildība mums jau kādu laiku bija topā, to jau esam izbaudījuši. Taču arī tagad Saēmā sēž konkrēti cilvēki ar konkrētiem balsojumiem par konkrētiem lēmumiem. Pašlaik ir tā, ka viens atbrauc uz laukiem, parunā, piesola visu un pazūd uz četriem gadiem. Un neviens viņu nevar atsaukt, jo tāda reiz ir mūsu vēlēšanu sistēma.

Pašlaik Vārkavas pagastā viena no lielākajām problēmām ir nepietiekamais pašvaldības budžets. Pēdējā laikā pieņemti vairāki nepopulāri lēmumi. Par divām piektdaļām samazināts padomes darba laiks un arī algas. Bet strādājam katru dienu, cilvēki vienmēr var saņemt nepieciešamo palīdzību. Iespējams, ka sākumā pārāk daudz uzvēlām uz saviem pleciem, centāmieš visu izdarīt.

Sociālā programma, kas tika pieņemta, apstiprinot gada budžetu, palikusi bez izmaiņām. Cilvēki pilnā apmērā saņem palīdzību, kas noteikta ar agrākajiem pagasta padomes lēmumiem — slimnīcas izdevumu segšana, sociālā apdrošināšana 20 latu apmērā no polises vērtības. Izsniedzam vienreizējus pabalstus 25 latu apmērā maznodrošinātajiem pagasta iedzīvotājiem, ir bērnu pabalsti 60 latu apmērā. Protams, par šo pretimnākšanu lūdzam cilvēkus atstrādāt labiekārtošanas darbus, izplaut ceļa malas vai palīdzēt celtniecībā. Pēdējo gadu laikā Vārkavā ir remontēti un pārbūvēti, tur strādnieki vienmēr ir vajadzīgi.

Vārkava savā laikā jau izbaudīja reformu augļus, kad tika slēgtas trīs skolas, aizgāja projām ne tikai skolotāji, bet arī ģimenes aizbrauca, jo meklēja vietu, kur labāk. Radās vakuums, ko īsti nespējam aizpildīt vēl tagad. Līdzko pieļausim nepārdomātu soli, iestāsies neatgriezenisks process. Es, piemēram, negribu būt tas pagastvecis, kurš parakstīs dokumentu, kas pagasta ļaudīm nenesīs vis labumu, bet tikai sliktu.

Jā, mani reizēm lamā par to, ka es darba laikā tūrumā braucu, aru, ecēju, pļauju — kā to dara visi pārējie zemnieki. Bet ne visi saprot, ka es pagasta darbā esmu visas 24 stundas diennaktī. Nevar būt tā, ka astoņas stundas es esmu pagasta priekšnieks, bet pārējās 16 tikai zemnieks. Dari ko gribi, bet domas visu laiku pagastā.

pētersīļus. Tulpes stāda agrai uzziudināšanai.

12. septembris. Stāda upenes. Stāda tulpes, hiacinšu sīpolus agrai uzziudināšanai. Ogulājus pavairo ar spraudeniem.

14. septembris. Rok kartupeļus. Sāk noņemt cukurbietes. Apgriež pārkoksņējušos vītenaugus.

15. septembris. Pārstāda augļu kokus iepriekš izraktās bedrēs.

16. septembris. Stāda lilijas, īrisus, tulpes, lai iegūtu labu sīpolu ražu. Stāda ogulājus. Pārstāda rozes.

Lauku darbu kalendārs no 2. līdz 16. septembrim

2. septembris. Stāda skujkokus. Sēj dilles. Vāc rudens šķirņu ābolus un bumbierus, kā arī vēlās plūmes. Apsildāmās siltumnīcās sēj lapu pētersīļus.

4. septembris. Stāda skujkokus.

6. septembris. Saulainās dienās ievāc kultūraugu sēklas.

7. septembris. Stāda divgadīgās puķes pastāvīgā vietā, kur rudenī, ziemā, agrā

pavasārī neuzkrājas nokrišņu ūdeņi. Bumbierus noņem negatīvus un ļauj ienākties telpās.

8. septembris. Mazā Mārā; Rudens Mārā. Mazā Mārā senāk sāka cirtēt aitas un rakt kartupeļus. Stāda atraitnītes pastāvīgā vietā.

9. septembris. Sēj dilles, rudens stādījumiem piemērotas salātu šķirnes. Pirms salnām jānovāc ķirbji. Saulainās dienās ievāc kultūraugu sēklas.

10., 11. septembris. Sēj siltumnīcās dilles,

Ziņas

■ Sakarā ar jaunā mācību gada sākšanos izglītības un zinātnes ministrs Kārlis Greiškālns laikrakstam «Novadnieks» atsūtījis skolotājiem, bērniem un vecākiem vēltu apsvēkumu. Tam dots nosaukums «Mīlestības apliecinājums». Apsveikumā Kārlis Greiškālns skolotājiem vēl izturību, neatlaidību, sirds siltumu, vecākiem — pacietību un atbildības sajūtu, būt paraugiem itin visā, kā arī bieži iegriezties skolā, skolēniem — būt drošiem, rosīgiem, saglabāt savus jaunības sapņus un piepildīt tos.

■ Skolotāju metodisko apvienību apspriedēs, kas notika īsi pirms skolas gada sākuma, piedalījās praktiski visi rajona skolu skolotāji. Dažām apvienībām mainījušies vadītāji. Fizikas skolotāju metodisko apvienību ļoti daudzus gadus vadīja Preiļu Valsts ģimnāzijas skolotāja Eleonora Bleive. Turpmāk šos pienākumus veiks Rudzētu vidusskolas direktors, fizikas skolotājs Vladislavs Sprīngis, kas līdz šim vadīja skolu direktoru metodisko apvienību. Viņa vietā direktoru vadīs Preiļu 1. pamatskolas direktors Aldis Adamovičs.

Mūzikas skolotāju metodisko apvienību ilgāku laiku vadīja Līvānu ģimnāzijas mūzikas skolotāja Ilona Balaško. Gatavojoties skolēnu dziesmu un deju svētkiem, apvienībai bija iecerēts otrs vadītājs, kas koordinēja Preiļu novada skolu muzikālās aktivitātes, — Preiļu 1. pamatskolas skolotāja Ilze Rožinska. Mūzikas skolotāju metodiskās apvienības sanāsmē Ilze Rožinska ievēlēja par apvienības vadītāju. Jauna vadītāja būs arī biznesa ekonomisko pamatu skolotāju apvienībai, ko līdz šim vadīja Preiļu Valsts ģimnāzijas skolotāja Elita Jermolajeva. Sakarā ar to, ka palielinājies darba apjoms ārpus skolas, skolotāja atteicās no šiem pienākumiem. Apvienību vadīs Aglonas vidusskolas skolotāja Ineta Valaine.

■ Notika Latvijas izglītības un zinātnes darbinieku (LIZDA) arodbiedrības rajona padomes sēde. Informāciju par paveikto sniedza padomes priekšsēdētāja Nellija Stauža. Tika apspriests jautājums par LIZDA kongresa lēmumu izpildi sakarā ar streika fonda centralizēšanu. Līdz šim streika fonds bija rajonā, bet tagad arodbiedrības biedru līdzekļi tiks pārskaitīti uz centrālo streika fondu. Kā informēja Nellija Stauža, uzkrājumi rajona streika fondā bija 500 latu, tajā tiek pārskaitīti divi procenti no arodbiedrības biedru naudu iemaksām.

Padomes sēdē tika apspriests Latvijas Komerčbanku asociācijas privāto pensiju fondu komitejas priekšsēdētāja J.Puncuļa projekts par papildinājumiem koncepcijai par valsts budžeta iestāžu darba samaksas sistēmām. Arodbiedrības organizāciju pārstāvji to nolēma neatbalstīt kā pedagogiem nepiemērotu. Sēdē izvirzīti pārstāvji LIZDA darba grupām: pirmsskolas, vispārējās, speciālās, interešu izglītības novirzienos. Ievēlēja arodbiedrības rajona padomes valde: Andris Pakers (Līvānu ģimnāzija), Pēteris Skutelis (Preiļu 1. pamatskola), Iveta Casno (Rušonas pamatskola), Anita Kolosova (rajona bērnu un jauniešu centrs), Veronika Bogotā (Priekuļu pamatskola), Zigrīda Urča (sporta klubs «Cerība»), Daina Mikitāne (Vārkavas vidusskola).

■ Sakarā ar Preiļu pilsētas domes pieņemto lēmumu attiecībā uz rajona vakara (maiņu) vidusskolas iespējamo reorganizāciju rajona izglītības pārvaldes priekšsēdētājs Andrejs Zagorskis un izglītības valsts inspektors Jānis Lozda tikās ar Preiļu domes pārstāvjiem. Kā «Novadnieku» informēja Andrejs Zagorskis, panākta vienošanās pieņemto lēmumu apturēt.

L.Rancāne

Jūsu veselībai

Slimība, kas iznīcina dzīves garšu

Depresija ir nopietna slimība, ta pazist jau no seno romiešu laikiem, kad šai slimībai tika dots apzīmējums «nogurums no dzīves». Depresija nebūt nav vērtējama kā cilvēka izlaidība vai īpaša «vājo sieviešu» slimība. Tā var rasties jebkurā laikā un skar cilvēkus jebkurā vecumā, depresijai vienlīdz pakļauti ir kā vīrieši, tā sievietes, lai gan valda uzskats, ka sievietes ar depresiju slimo biežāk. Statistika liecina, ka aptuveni 35-50% slimnieku vispār nemeklē palīdzību, savukārt attīstītajās pasaules valstīs pie ārsta nonāk un ar panākumiem ārstējas ap 80% depresijas slimnieku. Apmēram astoņiem cilvēkiem no desmit depresija dzīves laikā atkārtojas. Pēc pasaules veselības organizācijas datiem 2020. gadā depresija ieņems stabilu otro vietu priekšlaicīgas nāves un invaliditātes cēloņu vidū pasaulē. Ko nozīmē depresija un kā to uzveikt, «Novadniekam» pastāstīja Līvānu poliklinikas psihiatrs narkologs Česlavs Mazulis.

Depresijai ir ļoti daudz fizisku un psihisku simptomu, piemēram, interešu un dzīvesprieka zudums, motivācijas zudums, kas padara grūtus pat vienkāršus uzdevumus un lēmumus, izteikts nogurums, nemiers, viegla aizkaitināmība, ēstgribas un svārs zudums vai izmaiņas, bezmiegs vai pārmērīga vēlme gulēt, pašpaļāvības zudums, izvairīšanās no cilvēkiem, nederīguma, skumju, bezcerības sajūta, slikta vispārējā pašsajūta, parasti no rītiem, kā arī domas par pašnāvību.

Kā rodas depresija?

Ir cilvēki, kuriem depresija rodas bez redzama iemesla, tomēr dažreiz depresijai ir nepārprotams cēlonis. Tā var būt kā reakcija uz fizisku slimību, tuvinieka slimību vai nāvi, stresu, pārslodzi, darba

zaudēšanu, savstarpējo attiecību vai finansālajām problēmām. Tās ir situācijas, ar kādām jāietiek galā daudziem, tomēr, ja cilvēkam ir depresija, viņa reakcija uz šādiem notikumiem ir daudz spēcīgāka. Rodoties depresijai, notiek izmaiņas smadzeņu darbībā, kā rezultātā rodas specifiska hormona — serotonīna trūkums. Savlaicīgi uzsākot ārstēšanu, tiek panākta šīs vielas koncentrācijas palielināšana, tādā veidā nomācot depresijas simptomus.

Kā jūtas cilvēks, kas slimo ar depresiju?

Viņš redz pasauli melnbaltu nevis krāsainu. Viņš novērtē negatīvi to, kas būtu vērtējams pozitīvi, bet no nākotnes gaida neveiksmes nevis panākumus. Šāds cilvēks pārspilē savas kļūdas un nenovērtē savas spējas, depresijas slimniekiem raksturīgi uzņemties atbildību par visām pasaules nebūšanām, tikai ne par sevi pašu. Depresīvs cilvēks lēmumus pieņem, vadoties pēc savām sagrozītām izjūtām. Rezultātā šāds cilvēks iegūst negatīvo pieredzi, jo domā un spriež negatīvi.

Depresiju var izārstēt

Esam pieraduši būt stipri un savu vājumu nevenam neizrādīt. Sabiedrībā valda uzskats, ka ar savām problēmām katram jāietiek galā pašam. Diemžēl neesam vēl sapratuši, ka depresija nav īslaicīgs vājums vai intīma problēma, kas pāries pati no sevis, bet gan nopietna slimība. Tāda pati kā sirds un asinsvadu sistēmas slimības, muguras sāpes un daudzas citas vainas. Pie mums nav pieņemts runāt par depresiju, it kā tā būtu kāda slēpjama kaite, no kuras jākaunās. Tā nodarām pāri sev un arī saviem līdzcivīkiem, kuri taču arī cieš no mūsu garastāvokļa maiņām, apātijas, dusmu lēkmēm un vienaldzības pret dzīvi.

Depresija, kas netiek ārstēta, var radīt nopietnas sekas — bezdarbu, laulības šķiršanu, izolāciju sabiedrībā. Depresija var pārņemt visu cilvēka dzīvesveidu, tā var kļūt par dzīves stilu un novest līdz domām par pašnāvību, kas pieder pie depresijas smagākajām pazīmēm. Depresiju var izārstēt. To dara medikamento-

Der atcerēties

- ▶ Nelolojiet pārāk daudz ilūziju, tad arī vilšanās būs mazāk. Toties, ja kas mainīsies uz labu, jums par to būs liels prieks.
- ▶ Neuzskatiet par traģēdiju katru gadījumu, kad kaut kas neizdodas!
- ▶ Bezizejas sajūta nenozīmē bezizeju. Meklējot saprātīgu risinājumu, to noteikti atradīsiet.
- ▶ Ja drūmie brīži cilvēku nesalauž, viņš kļūst stiprāks nekā bijis.
- ▶ Apzināti meklējiet pozitīvas emocijas!
- ▶ Dzīves vērtība ir atļauties būt zinātkāram. Galvenais ir nezaudēt šo īpašību — būt tādām arī tad, kad par dzīvi jau zināms viss.
- ▶ Nekad nevajag zaudēt dūšu!

zi, ar antidepresantiem — speciāli izveidotiem medikamentiem, kas palielina jau pieminētā serotonīna koncentrāciju smadzeņu šūnās. Ja serotonīna daudzums palielinās, depresijas simptomi sāk izjust. Mūsdienu medicīna attīstījies tik tālu, ka antidepresanti spēj palīdzēt cilvēkam, neizraisot pierāšanu, kā tas notiek ar trankvilizatoriem. Taču, kā uzsvē Č.Mazulis, nekādā gadījumā nedrīkst lietot medikamentus pēc draugu vai paziņu ieteikumiem. Tos drīkst izrakstīt tikai ārsts. Medikamento ārstēšanu var kombinēt arī ar psihoterapiju.

Depresijas psiholoģiskie cēloņi

Viena no depresijas iezīmēm ir vajadzība pēc otra cilvēka, pat atkarība no viņa. Psiholoģi to skaidro ar nepiepildītām alkām pēc «labā vecāka», kāds viņam bērnībā nav bijis. Cilvēks jūt nepieciešamību, lai kāds viņu apbrīnotu, aizstāvētu, aprūpētu. Nereti piepildījums tiek meklēts tādos abstraktos jēdzienos kā laime, labais, taču šādu ideālu meklēšana visbiežāk beidzas ar vilšanos. Seko šaubas par paša vērtību, spējām gūt panākumus. Nevar apgalvot, ka depresīvs cilvēks visos gadījumos ārēji atšķiras no apkārtējiem. Depresija var izpausties, piemēram, pašreizējās rūpēs par bērniem, tuviniekiem, partneriem, tajā pat laikā atstājot novārtā savas vajadzības. Cilvēku nomoka iekšējā pasaulē val-

došie «jādara», «nedrīkst», «nepareizi» un tamlīdzīgi kanoni. Bērni uzsāk savu dzīvi, cilvēks zaudē darbu un pēkšņi jūtas nevajadzīgs, jo par savu pienākumu uzskatījis dot nevis saņemt pats. Līdzīgi ir ar ārēji žilbinošiem cilvēkiem, kuru iekšējā pasaule ir pastāvīgu rūpju pilna. Viņi cenšas saglabāt panākumus, perfekti ģērbties, visu zināt, paspēt, varēt, kā rezultātā iestājas spēku izsīkums.

Depresija var mākt arī cilvēkus, kas ir noslēgti sevī un izvairās no citiem. Ārēji šādus cilvēkus raksturo vēsa, iedomīga, intelektuāla cilvēka maska, bet patiesībā iekšienē valda bailpilns saspringtinājums, bailes no uzbrukumiem, neveiksmēm. Šādi ļaudis nekad nav droši ne par sevi, ne citiem. Daļa cilvēku depresiju mēģina aizdzīt pārmēru aizraujoties ar ēšanu, dzeršanu, zagšanu, tādējādi cenšoties uzlabot pasauli sev apkārt, savas izjūtas, garastāvokli.

To, vai cilvēka diskomforta iemesls ir vai nav depresija, var noteikt tikai ārsts, tāpat kā sniegt kvalificētu un efektīvu palīdzību. Pirmo konsultāciju noteikti varēs sniegt ģimenes ārsts un sava rajona psihiatrs, taču valstī darbojas arī specializētie centri, kuros meklēt palīdzību psihisku traucējumu gadījumos. **Tādi ir Krīzes stāvokļa, neurožu un psihosomatisko traucējumu stacionārs Jūrmalā, Dzirnau prospektā 48, kā arī Psihiatrijas centrs, Rīgā, Raiņa bulvārī 27.**

Kad sanatoriju apmaksā slimokase

Daugavas slimokases Preiļu filiālē ir izveidojusies rinda uz ārstnieciskās rehabilitācijas iestādēm, ko apmaksā valsts. Kā var nokļūt sanatorijā, lai uzlabotu veselību, maksājot vienīgi pacienta nodevu, «Novadniekam» pastāstīja Daugavas slimokases Preiļu filiāles direktore Viktorija Šmukste.

Sanatoriju tradicionālajā izpratnē, kur aizbraukt pavadīt atvaļinājumu un atpūties, dīki gulšņājot minerālūdens vannās, slimokase neapmaksā. Par valsts līdzekļiem var doties vienīgi uzlabot savu veselību, pie tam nepieciešamība pēc ārstnieciskās rehabilitācijas ir stingri jāpamato. Atzinumu, ka sanatorija nepieciešama, dod ģimenes ārsts vai, sarežģītākos gadījumos, speciālists. Piemēram, neiroloģisku saslimšanu gadījumos šādu atzinumu var dot neirologs. V.Šmukste uzsvē, ka ārstnieciskās rehabilitācijas pakalpojumi ir ļoti dārgi, tādēļ, nosūtot slimnieku uz sanatoriju, ģimenes ārsts

vai speciālists aizpilda speciālu veidlapu un pamato, kā rehabilitācijas pasākumi veicinās slimnieka atveseļošanās procesu. Ir gadījumi, kad ārstnieciskās procedūras, lai arī cik labas tās būtu, uzlabojumu nedos. Uz sanatoriju nesūta arī pacientus ar akūtām saslimšanām. Vispirms ir jāveic nepieciešamā ārstēšana, lai pacienta veselību uzlabotu tiktāl, ka rehabilitācijas pasākumi sanatorijā dotu jūtamu rezultātu. Svarīga ir arī motivācija ārstēties, jo papildus rehabilitācijai sanatorijā atveseļošanās pasākumi būs jāveic arī mājās, uzsvē V.Šmukste.

Iesniegumi par sanatorijas nepieciešamību nonāk slimokasē, kas šīs ceļazīmes arī piešķir. Mēnesi Preiļu rajonā rehabilitācijas pasākumu veikšanai Daugavas slimokase tērē vidēji 2000 latus. Šajā summā iekļauta arī pacientu nosūtīšana uz sanatorijām tūlīt pēc stacionārā veiktās ārstēšanas, piemēram, pēc sirds vai mugurkaula operācijām. Šādos gadījumos rehabilitāciju nozīmē jau slimnīcā. Ārstēšanas kurss vienam cilvēkam, piemēram, rehabilitācijas centrā «Vaivari»

maksā vidēji 360 latus. Tādējādi mēneša laikā uz sanatoriju var aizsūtīt piecus cilvēkus. Slimokase sazinās arī ar sanatorijām, lai vienotos par laiku, kad ierasties. Līdz vasaras sākumam process ritēja raiti, taču, sākoties atpūtas sezonai, sanatorijas bija ieinteresētas vairāk darboties ar komercpacienti nekā ar tiem, kurus ārstēties sūta par valsts naudu, kas, protams, neapmierina slimokases. Vasarā uz ārstniecības iestādēm vairāk bija plānots sūtīt bērnus, taču sanatorijas daudzos gadījumos atteica, stāsta V.Šmukste. Šovasar ārstēties sanatorijā nosūtīti tikai pieci cilvēki. Nepieciešamība krasi pārsniedz iespējas iedzīvotājus tur nosūtīt, sanatoriju grafiks slimokasē ir sastādīts ne tikai šim gadam, bet arī nākamā gada sākumam.

Slimokases vairs neslēdz tiešos līgumus ar ārstnieciskās rehabilitācijas iestādēm, Daugavas slimokase vienojas ar pārējām slimokasēm par to teritorijā esošo sanatoriju izmantošanu. Nosūtīt var praktiski uz jebkuru ārstniecības iestādi mūsu valstī, ja vien tai ir līgums

ar reģionālo slimokasi. Vispopulārākās, ja tā var teikt, ir rehabilitācijas centrs «Vaivari», sanatorijas «Jaunķemeri», «Rāzna» un «Līgatne». Pacientu diagnozes ir visdažādākās — sirds un asinsvadu saslimšanas, neiroloģiskās, plaušu, kaulu slimības un citas.

Tiem pacientiem, kurus nosūta slimokase, uzturēšanās sanatorijā maksā 45 santīmus dienā. Pārējo summu sedz slimokase. Pamatā ir valsts finansētā programma, taču, ja ārstniecības iestāde piedāvā papildus procedūras, piemēram, masāžas vai kādas specifiskas ārstniecības metodes, kas neietilpst valsts finansētajā programmā, tad patients, ja viņš vēlas, var izmantot šos pakalpojumus, taču tie būs jāmaksā par ēdināšanu, to nēsēd slimokase, taču visas nišas vajadzētu pārrunāt ar savu ģimenes ārstu, kam jābūt lietas kursā par ārstniecības iestādes piedāvātajiem pakalpojumiem un to izmaksām.

Lappusi sagatavoja Ginta Kraukle

Sākot jauno — 2000./2001. mācību gadu

999 labrīti Preiļu 1. pamatskolā

Jā, tieši 999 labrīti vakar noskanēja Preiļu 1. pamatskolā, jo jauno mācību gadu tur uzsāka gandrīz tūkstotis audzēkņu. Lai gan vasara pagājusi nemanot, lai gan daudziem saules un siltuma licies par maz, skolas gada pirmajā rītā smaidi un mīļi vārdi skolotājiem, audzinātājiem, draugiem un paziņām bira kā no pārpilnības raga. Un visi bija droši pārliecināti, ka to pietiks līdz pat pavasarim, kad 98 Preiļu 1. pamatskolas deviņo klašu skolēni dosies savās lielu cilvēki gaitās, bet 86 šodienas pirmklasnieki jutīsies un arī patiesi būs galvas tiesu paaugušies par nākamajiem pirmklasniekiem.

Tradicionālajā svētku līnijā pulcējās bērni, skolotāji, vecāki un skolas ciemiņi. Knikšķēja fotoaparātu slēdži, klusi zuzināja videokameras, skaļruņi atskaņoja jaunās melodijas. Savu kuplo saimi Zinību dienā sveica Preiļu 1. pamatskolas direktors Aldis Adamovičs. Viņš nolasi ja arī Valsts prezidentes Vairas Viķes-Freibergas un izglītības un zinātnes ministra Kārļa Greiškalna apsveikumus 1. septembrī. Svētku uzrunas teica Preiļu pilsētas domes priekšsēdētājs Ilmārs Meluškāns un Preiļu rajona izglītības pārvaldes priekšsēdētājs Andrejs Zagorskis. Labu veselību un satīcību visiem vēlēja arī Preiļu slimnīcas direktora vietniece Gita Džeriņa. Bet Preiļu rajona bērnu un jauniešu centra direktore Aija Caune pateicās tiem 1. pamatskolas audzēkņiem, pedagogiem un bērnu vecākiem, kuri neželēja pūles, lai mūsu rajona dziedošie un dejojošie kolektīvi labi izskatītos Vislatvijas skolēnu dziesmu un deju svētkos. Pirmklasnieki satraukumā drebošām balstiņām lasīja dzejoliņus, devītie solīja ātrāk kļūt pieauguši. Pedagogi slēpās aiz rudeniņu ziedu klēpjēm, bet vecāki lepnuma pilnām acīm lūkojās savos lolojumos.

Vēl dažas dziesmas, ko izpildīja skolas labākie dziedātāji, vēl fotografēšanās klases un personīgajiem albumiem, un tad jau arī pirmā — audzinātāja stunda. Nākamnedēļ sāksies garš un nopietns darba cēliens bērniem, pedagogiem un vecākiem. Lai visiem, visiem, visiem labi veicas!

Lidija Kirillova

1. septembrī bērniem klasē nav vietas

Kas ir Preiļu pilsēta? Iedzīvotāju kopums, kuru lielākā daļa strādā un maksā nodokļus. Par šiem nodokļiem tiek uzturētas arī skolas, kurās mācās iedzīvotāju bērni. Nodokļu maksātāji ir tiesīgi sagaidīt, ka viņu nodokļi tiek tērēti arī viņu bērnu normāliem apstākļiem skolā.

Preiļu 1. pamatskolas 7.a klases vecāki, pavadot 1. septembrī savus bērnus uz skolu, jutās vairāk nekā pārsteigti. Klases telpā, kura bez tam ir nevis četrstūra, bet «L» burta veidā, bija vieta — soli un krēsli — 21 skolēnam. Šajā klasē ir 29 skolēni. Astoniem skolēniem 1. septembrī vietas nebija, viņi palika stāvam kājās aiz neparastās konfigurācijas klases «L» burta stūra.

Kā stāstīja klases audzinātāja Līvija Haritonova, nerunājot par telpām, pat tāfeli viņai nācies «izcīnīt». «Izcīnītā» tāfele ir ar savādiem burbuļiem un grumbuļiem, ko nespēj noslēpt pat krāsas kārtā.

Kvēlām un dedzīgām, un pašslavinotām runām ārējā spožuma radīšanai tomēr būtu jābūt līdzsvarā ar patiesām rūpēm par to Preiļu mazo iedzīvotāju, kam katru dienu jāiet skolā.

Ģimnāzisti pirmdien uz skolu neies

Sakarā ar ieilgušajiem renovācijas darbiem Preiļu Valsts ģimnāzijā skolas gads sākas tikai ar svinīgu ievadu 1. septembrī. 4. septembrī audzēkņiem uz skolu nav jāiet. Ģimnāzijas direktors Jānis Eglītis audzēkņiem, pedagogiem un vecākiem sniedza informāciju, ka nedēļa no 4. līdz 8. septembrim būs brīva, bet, lai atgūtu nokavēto, būs jāmacās rudens brīvlaikā. 7. septembrī skolas audzēkņiem jāpasazinās ar saviem audzinātājiem, lai uzzinātu, vai 11. septembrī sāksies mācības. Ja mācību darbs nevarēs sākties arī otrajā septembra nedēļā, līdz gada beigām ģimnāzistiem uz skolu būs jāiet arī sestdienās.

Jau pašlaik ir redzams, ka ģimnāzija ievērojami mainījusi savu ārējo izskatu, un pēc renovācijas darbu beigšanas tā, direktora Jāņa Eglīša vārdiem runājot, būs pārtapusi pilī. To, ka saturs atbilst formai, rādīja gan 1. septembrī redzamiem ģimnāzijas jauniešiem — skaisti, uzcirtušies un sakopti kā uz skaiduma konkursu. Gan, nopietnāk runājot, — iepriekšējā mācību gada rezultāti. No 85 absolventiem, kas pavasarī beidza ģimnāziju, 79 ir iestājušies augstskolās. Divi mācīsies arodskolās, divi devušies darbā uz ārzemēm, divi strādās. Bet vispārīgā kursa beidzēji augstskolās iestājušies pilnīgi visi. Kā teica Jānis Eglītis, tas ir augstākais rezultāts Preiļu skolu vēsturē.

Bet, atgriežoties pie ne tik patīkamām lietām, vecākiem tomēr vairāk jāparūpējas par savu bērnu veselību un ēdināšanu. Svinīgā ievada laikā, kas notika zem klajas debess, svaigā gaisā, skolotājiem nācās aiznest maliņā un noguldīt divus noģībušus puīšus, trešais līdz solam tika saviem spēkiem. Tika izsaukta arī medicīniskā palīdzība.

Līvija Rancāne

«Līvānu stiklā» streiks pārtraukts, doti solījumi

Sākums 2. lappusē.

Ir panākta mutiska vienošanās ar Baltijas Tranzītu bankas vadību par šādu iespēju. I.Bušs cer, ka a/s «Latvijas gāze» būs pretimnākoša tik lielam klientam, kāds ir a/s «Līvānu stikls», kas patērē 3 miljonus kubikmetru gāzes gadā.

Katrai pusei šajā strīdā ir sava taisnība, taču uzņēmumā daudzējādā ziņā nav sakārtotas arī vadības un padoto attiecības, ko atzina arī firmas prezidents. Gan strādājošie, gan I.Buša kungs uzskata, turp-

māk lielāka uzmanība jāpievērš arī strādājošo informēšanai par uzņēmumā notiekošo. Pretējā gadījumā neiegūst ne viena, ne otra puse. Cieš darba apjomi un kvalitāte, taču ieguvēji nav arī strādnieki, kuri par padarīto nesapņem atalgojumu. Jautājums skar arī sociālo situāciju, jo tikmēr, kamēr strādnieks saņems algu, kas nav pat iztikas minimuma līmenī, diezin vai viņš būs motivēts strādāt pēc labākās sirdsapziņas, nodrošinot īpašniekam pasaules tirgū konkurētspējīgu produkciju.

Mana augusta grāmata

Šoreiz lasītājs netiks ieintrigēts ar kāda romāna varoņu piedzīvojumiem vai filozofiskām dzejas rindām. Piedāvājam iepazīties ar visnotaļ svarīgām grāmatām, kādas lasītāju vajadzībām iegādājusies rajona centrālā bibliotēka. Šo grāmatu padomus lietojot praksē, ne viens vienlats var palikt jūsu paša maciņā, kas citādi būtu jāatdod notāram vai kādam citam juridisko lietu zinātnījam.

«Darījumu noformēšana un nekustamo īpašumu pārvaldīšana»

Grāmata drīzāk nosauicama par lietišķu dokumentu paraugu krājumu. Tajā doti 75 līgumu un citu dokumentu paraugi, kas praktiski aptver lielāko daļu no tām juridiski kārtojamo lietām, ar ko cilvēkiem savā dzīvē nākas saskarties. Cilvēkam, kas kārto pirkšanas un maiņas, īres, nomas, dāvinājuma un mantojuma noformēšanas, pārvaldīšanas lietas, koplietošanas, hipotēkas, būvniecības un re-

monta, nekustamā īpašuma reģistrācijas jautājumus, atliek tikai uzšķirt vajadzīgo grāmatas lappusi un pēc tajā redzamā parauga precīzi aizpildīt savu iesniegumu, līgumu, priekšlīgumu, aktu un tam līdzīgu dokumentu.

Dokumentu paraugu krājums sastāv no septiņām nodaļām. Katrai nodaļai ir komentārs nodokļu piemērošanas un tiesību jautājumos darījumiem ar nekustamo īpašumu. Līgumu paraugi ļaus grāmatas lietotājam vienkāršot noslēdzamo līgumu sastādīšanu, tie ir sastādīti saskaņā ar spēkā esošo Latvijas Republikas likumdošanu. Visi līgumi un komentāri sniegti gan latviešu, gan krievu valodā.

Līgumu paraugi sagrupēti septiņās šādās nodaļās: Nekustamā īpašuma pirkums un maiņa; Nekustamā īpašuma noma, īre un patapinājums; Nekustamā īpašuma dāvinājums un mantošana; Nekustamā īpašuma pārvaldīšana un kopīga izmantošana; Nekustamā īpašuma ķīla (hipotēka); Nekustamā īpašuma celtniecība un remonts; Nekustamā īpašuma reģistrācija Zemesgrāmatā.

Bibliotēka piedāvā arī otru dokumentu paraugu krājumu «Iespējamie saimnieciskās un komercdarbības līgumu paraugi». Šis krājums palīdzēs noformēt dokumentus pirkuma, maiņas, piegādes, dāvinājuma, aizdevuma, kopīgas izmantošanas gadījumos, laulības un ģimenes attiecību sfērā, kā arī citos tiesisko attiecību gadījumos.

L.Rancāne

Balvas abonentiem septembrī

1. **Antons Ūgainis** (Smelteri, «Augustova», kv. nr. 540054) — ziedu salona «Astra» dāvanu karte 5 latu vērtībā.
2. **G.Vaiode** (Preiļu pag., «Anspoki», kv. nr. 317732) — «Unibankas» prezentācijas balva.
3. **Stāņslavs Pokšāns** (Aizkalnes pag., «Jegoriškos», kv. nr. 754821) — veikala «Spiro» un salona «Fotolux» dāvanu karte 10 latu vērtībā.
4. **H.Barščevskis** (Rušonas pag., «Siveriņa», kv. nr. 889247) — SIA «Arka» dāvanu karte 10 latu vērtībā.
5. **Pēteris Vaivods** (Aglona, Jaunciema ielā 23, kv. nr. 640767) — salonveikala «Feja» dāvanu karte 5 latu vērtībā.
6. **Antons Bogotais** (Prikuļi, kv. nr. 893769) — a/s «Līvānu stikls» vāze.
7. **Anna Gatīņa** (Preiļi, Brīvības ielā 56, kv. nr. 894750) — SIA «Salanga» dāvanu karte 5 latu vērtībā.

Dāvanu kartes laimējušie saņems pa pastu, bet «Līvānu stikla» vāzi redakcijā, Preiļos, Aglonas ielā 1.

«Novadnieka» abonementu 2001. gadam laimējuši:

1. B.Gurgāne (Aizkalnes pag., Želvi, kv. nr. 112042).
2. I.Baško (Rušonas pag., Kastīre, kv. nr. 292863).
3. Anna Ļeonova (Preiļi, Celtnieku ielā 12-28, kv. nr. 317694).
4. Antons Gribusts (Smelteri, «Gribustos», kv. nr. 292578).
5. Evita Kusiņa (Rimicāni, kv. nr. 672987).
6. D.Ozoliņa (Aizkalnes pag., I Vucāni, kv. nr. 112007).
7. Zenta Pastare (Rudzātu pag., Stešos, kv. nr. 317222).
8. Jānis Svikliņš (Preiļi, Liepu ielā 12-9, kv. nr. 317800).
9. Broņislava Domule (Saunas pag., «Prikuļi», kv. nr. 164948).
10. A.Ūdrasols (Turku pag., «Saliešos», kv. nr. 438829).

Lasītājs jautā «Novadniekam»

Jautājums. Jaunais mācību gads ir klāt, ielās tagad būs daudz bērnu. Taču gājēju pārejas Preiļos nez kāpēc nemaz nav redzamas. Būtu vismaz pie skolām un centra krustojumā uzkrāsojuši.

Athbild Preiļu pilsētas domes pašvaldības uzņēmuma «Saimnieks» direktors Antons Krišāns:

— Par krāsojuma atjaunošanu gājēju pārejās domē runājām jau pirms pāris nedēļām. Pavasarī pārejas jau vienreiz nokrāsojām, taču tikai reti kurā vietā krāsa saglabājusies, jo nācās to klāt uz

mitra asfalta. Tieši šādu tehnoloģisku apsvērumu dēļ krāsojuma atjaunošana aizkavējusies arī tagad. Gaidām laika apstākļus, kad vismaz pāris dienas nelīs. Uz sausa un silta asfalta uzklāta krāsa turas daudz ilgāk un pārejas ir labi redzamas. Ar finansējumu problēmu nav. Ceram, ka septembra sākumā mums izdosies iekavēto darbu pabeigt.

Šovasar vēl esam saremontējuši arī gājēju ietvi Brīvības ielā no centra līdz Celtnieku ielai. Tuvojās nobeigumam bedrīšu remonts 1000 kvadrātmetru platībā. Pērn ar bedrīšu remontu tikām galā jau augusta vidū, šogad lietainā laika dēļ beigsim tikai septembra sākumā.

Televizijas programma ♦ Televizijas programma ♦ Televizijas programma

Pirmdiena, 4. septembris
LATVIJAS TV I
 6.55 Rīts.
 8.15 Saulrieta liedags. 240. sērija.
 9.00 «Dzīvīte» piedāvā...
 16.00 «Dzīvīte» piedāvā...
 16.40 Samanta. 16. sērija.
 17.30 Teletūbiji. 1. sērija.
 18.00 Ziņas.
 18.30 Uz veselību!
 18.55 Praktiskās ziņas.
 19.00 Krustpunkti.
 19.30 No pusvārda.
 20.00 Hameleonu rotaļas. 1390. sērija.
 20.25 XX gadsimta zīmes.
 20.30 Panorāma.
 21.11 Mūsu cilvēks.
 21.25 Lietišķās ziņas.
 21.30 Sarkanais un melnais. M. f. 3. sērija.
 22.30 Mebiusa ceļš.
 23.00 Ziņas.
 23.10 Spoku stāsti. 4. sērija.
LATVIJAS TV II
 18.10 Kristīgā programma.
 18.40 «Ikdiena» piedāvā programmu «Lauku saimnieks».
 19.00 Ziņas.
 19.15 LTS ziņas.
 19.45 Vakara pasaciņa.
 20.00 Nošu spēles.
 20.25 Ceļojotais bruņinieks. 57. sērija.
 21.15 Ciemos pie Tofika.
 21.30 Annīnas virtuve.
 22.00 Ziņas.
 22.15 LR meistarsacīkstes jelu basketbolā.
 22.45 Kvalitāte.
LNT
 6.30 Ticīgo uzvaras balss.
 7.00 LNT brokastis.
 9.00 Mājas akadēmija.
 9.30 Melnā pērle. 71., 72. sērija.
 11.00 Mājas, kur atgriezies. 290. sērija.
 11.30 Pieci draugi. 25. sērija.
 12.00 TV veikals.
 12.15 Dežūrejošais eņģelis Stefānija. 148. sērija.
 13.05 Atrūmtrase. 18. sērija.
 14.00 Vilņa Rulļa sarunas.
 14.30 Egļa Zariņa «Mikslis».
 15.00 Zvaigžņu stunda.
 15.30 Latvijas mūzikas stunda.
 16.00 LNT ziņas.
 16.03 Multfilmas.
 16.57 LNT ziņas.
 17.00 Melnā pērle. 73., 74. sērija.
 18.30 Māsas. 96. sērija.
 19.25 LNT ziņas.
 19.30 Sirdsmijotā Monika. 1. sērija.
 20.00 LNT ziņas.
 20.35 Benija Hila šovs. 62. sērija.
 21.00 Čiņas likums. 5. sērija.
 21.50 Atņācējs. 2. sērija.
 22.50 LNT ziņas.
 23.00 Milas ērkšķi. M. f.
KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV
 4.00 Labrīt!
 7.00 Ziņas.
 7.20 Babilonas tornis. Seriāls.
 8.20 Brīnumu lauks.
 9.25 Gada dziesma.
 10.00 Ziņas.
 10.15 Labdien!
 11.25 Uz nažiem. Seriāls.
 12.30 Kopā!
 13.00 Ziņas.
 13.20 Multfilma.
 13.45 Zvaigžņu stunda.
 14.10 Lidz 16 un...
 14.45 Labi padomi kulinārijā.
 14.55 Babilonas tornis. Seriāls.
 16.00 Ziņas.
 16.30 Masku šovs.
 17.05 Septīta lode. M. f.
 18.45 Labu nakti, mazuļi!
 19.00 Laiks.
 20.00 Millennium. Seriāls.
 20.55 «Čaif» 15 gadi. Viss tikai sākas. Koncerts.
 22.30 Ziņas.
 22.45 Maiks Hammers. Vikijas dziesma. Seriāls.
 23.50 Krievu brīnums. M. f.
 1.10 Brāji Riko. M. f.
 2.20 Zvaigžņu stunda.
KRIEVIJAS TV
 4.00 Vēstis.
 4.15 Labrīt!
 4.20 Ziņas visai ģimenei.
 4.30 Labrīt!
 5.00 Vēstis.
 5.15 Tuvāk par...
 5.30 Melns uz balta.
 5.35 Krievijas TV pasts.
 5.50 Labrīt!
 6.00 Vēstis.
 6.30 Ziņas visai ģimenei.
 6.40 Labrīt!
 7.00 Vēstis.
 7.15 Dežūmodaļa.
 7.35 Multfilma.

8.00 Manuela. Seriāls.
 9.00 Vēstis.
 9.30 Santabarbara. Seriāls.
 10.30 Ko vēlas sievietē? Šovs.
 11.00 Vecais dzīvoklis.
 12.00 Vēstis.
 12.30 Melnā pērle. Seriāls.
 13.25 Bagātie un slavenie. Seriāls.
 14.25 Vienkāršas patiesības. Seriāls.
 15.00 Vēstis.
 15.30 Esmu pats sev režisors.
 16.00 Grāfiene de Monsoro. Seriāls.
 17.00 Milasstāsts. Seriāls.
 18.00 Vēstis.
 18.30 Tuvāk par...
 18.55 Izmeklēšanu vada «Znatoki». Seriāls.
 20.40 Augusts. Dok. f.
 21.00 Vēstis.
 21.30 Pēc Vēstīm.
 21.40 Izmeklēšanu vada «Znatoki». Seriāls.
 23.15 Dežūmodaļa.

Otdiena, 5. septembris
LATVIJAS TV I
 6.55 Rīts.
 8.15 Saulrieta liedags. 241. sērija.
 9.00 «Dzīvīte» piedāvā...
 16.00 «Dzīvīte» piedāvā...
 16.40 Samanta. Seriāls. 17. sērija.
 17.30 Teletūbiji. 2. sērija.
 18.00 Ziņas.
 18.30 Dzīves likoči. 62. sērija.
 18.55 Praktiskās ziņas.
 19.00 Skats no malas.
 19.30 Zootrops.
 20.00 Hameleonu rotaļas. 1391. sērija.
 20.25 XX gadsimta zīmes.
 20.30 Panorāma.
 21.11 Mūsu cilvēks.
 21.25 Lietišķās ziņas.
 21.30 Kalnietis. 80. sērija.
 22.30 Jaunie faili.
 22.45 Alus ziņas.
 23.00 Ziņas.
 23.10 Spoku stāsti. 5. sērija.
LATVIJAS TV II
 18.00 Kristīgā programma.
 18.30 Mans būs mans.
 18.40 Skatpunkts.
 19.00 Ziņas.
 19.15 LTS ziņas.
 19.45 Vakara pasaciņa.
 20.00 Juniors.
 20.25 Ceļojotais bruņinieks. 58. sērija.
 21.15 Ciemos pie Tofika.
 21.30 Lielā pielaiķošana.
 22.00 Ziņas.
 22.15 Autosporta programma nr. 1.
 22.45 Ritenis.
LNT
 6.30 Ticīgo uzvaras balss.
 7.00 LNT brokastis.
 9.00 Mājas akadēmija.
 9.30 Melnā pērle. 73., 74. sērija.
 11.00 Veronikas salons. 1. sērija.
 11.30 Pieci draugi. 26. sērija.
 12.00 TV veikals.
 12.15 Māsas. 21., 22. sērija.
 14.00 Vilņa Rulļa sarunas.
 14.30 Suzanna ir klāt. 17. sērija.
 15.00 Zvaigžņu stunda.
 15.30 Latvijas mūzikas stunda.
 16.00 LNT ziņas.
 16.03 Multfilmas.
 16.57 LNT ziņas.
 17.00 Melnā pērle. 75., 76. sērija.
 18.30 Māsas. 97. sērija.
 19.25 LNT ziņas.
 19.30 Sirdsmijotā Monika. 2. sērija.
 20.00 LNT ziņas.
 20.35 Benija Hila šovs. 63. sērija.
 21.00 Kaut ko aizlienētu, kaut ko zilu. M. f.
 22.45 LNT ziņas.
 22.55 Pasaules meistarsacīkstes motokrosā motocikliem ar blakusvāģiem.
 23.10 Nakts gaitas. M. f.
KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV
 4.00 Labrīt!
 7.00 Ziņas.
 7.20 Babilonas tornis. Seriāls.
 8.20 Kamēr visi ir mājās.
 9.00 Veselība.
 9.30 Gada dziesma.
 10.00 Ziņas.
 10.15 Labdien!
 11.20 Uz nažiem. Seriāls.
 12.30 Kopā!
 13.00 Ziņas.
 13.20 Multfilma.
 13.45 Kalna karalis.
 14.10 Lidz 16 un...
 14.45 Labi padomi kulinārijā.
 14.55 Babilonas tornis. Seriāls.
 16.00 Ziņas.
 16.30 Ne katru reizi. M. f.
 18.05 Gaidi mani!

18.45 Labu nakti, mazuļi!
 19.00 Laiks.
 20.00 Pilnīga drošība. Seriāls.
 20.55 Aptumsums Katmandu. Dok. f.
 21.45 Ziņas.
 22.00 A.Gordons. Maldu izlase.
 22.30 Tumšās debesis. Seriāls.
 23.30 Uzticība. M. f.
 1.05 Brāji Riko. 2. sērija.
 2.15 Zvaigžņu stunda.
KRIEVIJAS TV
 4.00 Vēstis.
 4.15 Labrīt!
 4.20 Ziņas visai ģimenei.
 4.30 Labrīt!
 5.00 Vēstis.
 5.15 Tuvāk par...
 5.30 Melns uz balta.
 5.35 Krievijas TV pasts.
 5.50 Labrīt!
 6.00 Vēstis.
 6.30 Maskava — Minska.
 6.40 Labrīt!
 7.00 Vēstis.
 7.15 Dežūmodaļa.
 7.35 Multfilma.
 8.00 Manuela. Seriāls.
 9.00 Vēstis.
 9.30 Santabarbara. Seriāls.
 10.30 Ko vēlas sievietē? Šovs.
 12.00 Vēstis.
 12.35 Melnā pērle. Seriāls.
 13.30 Bagātie un slavenie. Seriāls.
 14.25 Vienkāršas patiesības. Seriāls.
 15.00 Ziņas.
 15.30 Esmu pats sev režisors.
 16.00 Grāfiene de Monsoro. Seriāls.
 17.00 Milasstāsts. Seriāls.
 18.00 Vēstis.
 18.30 Tuvāk par...
 18.55 Vismazāk aizdomās turētāis. M. f.
 20.40 Augusts. Dok. f. 2. daļa.
 21.00 Vēstis.
 21.30 Pēc Vēstīm.
 21.45 Vīrietis un sievietē.
 22.35 Šķēlot laiku. Dok. f.
 23.00 Divainais laiks. Dok. f.
 0.40 Dežūmodaļa.

Trešdiena, 6. septembris
LATVIJAS TV I
 6.55 Rīts.
 8.15 Saulrieta liedags. 242. sērija.
 9.00 «Dzīvīte» piedāvā...
 16.00 «Dzīvīte» piedāvā...
 16.40 Samanta. 18. sērija.
 17.30 Skaties un mācies!
 17.45 Alfona māja.
 18.00 Ziņas.
 18.30 Dzīves likoči. 63. sērija.
 18.55 Praktiskās ziņas.
 19.00 Nedēļas vidū.
 19.30 Mans būs mans.
 19.40 Zebra.
 20.00 Hameleonu rotaļas. 1392. sērija.
 20.25 XX gadsimta zīmes.
 20.30 Panorāma.
 21.11 Mūsu cilvēks.
 21.25 Lietišķās ziņas.
 21.30 «Latloto» izloze.
 21.35 Ļaunuma iznīcinātāji. M. f. 1. sērija.
 22.30 Viens likums.
 22.45 Kā banka.
 23.00 Ziņas.
 23.10 Spoku stāsti. 6. sērija.
LATVIJAS TV II
 17.50 Kristīgā programma.
 18.20 Vide. Māja. Interjers.
 18.40 Ikdiena.
 19.00 Ziņas.
 19.15 LTS ziņas.
 19.45 Vakara pasaciņa.
 20.00 Leļļu šovs kopā ar Mišelu Feiferi.
 20.25 Ceļojotais bruņinieks. 59. sērija.
 21.15 Ciemos pie Tofika.
 21.30 Olimpisko spēļu vēsture.
 22.00 Ziņas.
 22.15 Motorēvijs.
 22.45 Laiks vīriem?
LNT
 6.30 Ticīgo uzvaras balss.
 7.00 LNT brokastis.
 9.00 Mājas akadēmija.
 9.30 Melnā pērle. 75., 76. sērija.
 11.00 Veronikas salons. 2., 3. sērija.
 12.00 TV veikals.
 12.15 Malibu piekraste. 10. sērija.
 13.00 Daktere Kvina. 148. sērija.
 14.00 Vilņa Rulļa sarunas.
 14.30 Suzanna ir klāt. 18. sērija.
 15.00 Zvaigžņu stunda.
 15.30 Latvijas mūzikas stunda.
 16.00 LNT ziņas.
 16.03 Multfilmas.
 16.57 LNT ziņas.
 17.00 Melnā pērle. 77., 78. sērija.

Četurtdiena, 7. septembris
LATVIJAS TV I
 6.55 Rīts.
 8.15 Saulrieta liedags. 243. sērija.
 9.00 «Dzīvīte» piedāvā...
 16.00 «Dzīvīte» piedāvā...
 16.40 Samanta. 19. sērija.
 17.30 Dabas grāmata.
 18.00 Ziņas.
 18.30 Dzīves likoči. 64. sērija.
 18.55 Praktiskās ziņas.
 19.00 4. studija.
 19.30 Vides filmu studija piedāvā...
 20.00 Hameleonu rotaļas. 1393. sērija.
 20.25 XX gadsimta zīmes.
 20.30 Panorāma.
 21.11 Mūsu cilvēks.
 21.25 Lietišķās ziņas.
 21.30 Marks Eliots. M. f. 1. sērija.
 22.30 Tādi esam.
 23.00 Ziņas.
 23.10 Spoku stāsti. 7. sērija.
LATVIJAS TV II
 18.10 Kristīgā programma.
 18.40 Skatpunkts.
 19.00 Ziņas.
 19.15 LTS ziņas.
 19.45 Vakara pasaciņa.
 20.00 Leļļu šovs kopā ar Mārtinu Sortu.
 20.25 Ceļojotais bruņinieks. 60. sērija.
 21.15 Ciemos pie Tofika.
 21.30 Olimpisko spēļu vēsture.
 22.00 Ziņas.

18.30 Māsas. 98. sērija.
 19.25 LNT ziņas.
 19.30 Sirdsmijotā Monika. 3. sērija.
 20.00 LNT ziņas.
 20.35 Benija Hila šovs. 64. sērija.
 21.00 Strupceļš. M. f.
 22.40 LNT ziņas.
 22.50 Teksasas reindžers. 33., 34. sērija.
KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV
 4.00 Labrīt!
 7.00 Ziņas.
 7.20 Babilonas tornis. Seriāls.
 8.20 Masku šovs.
 8.50 Gaidi mani!
 9.35 Gada dziesma.
 10.00 Ziņas.
 10.15 Labdien!
 11.20 Uz nažiem. Seriāls.
 12.30 Kopā!
 13.00 Ziņas.
 13.20 Multfilma.
 13.45 Dzungļu aicinājums.
 14.10 Lidz 16 un...
 14.45 Labi padomi kulinārijā.
 14.55 Babilonas tornis. Seriāls.
 16.00 Ziņas.
 16.30 SS-18. Starp debesīm un zemi.
 16.50 Kamēr nav nograndis pērkonis. M. f.
 18.45 Labu nakti, mazuļi!
 19.00 Laiks.
 20.00 Pilnīga drošība. Seriāls.
 20.55 Kā tas bija?
 21.40 Ziņas.
 21.55 Civilizācija.
 22.30 Tumšās debesis. Seriāls.
 23.30 Kazanņas bārene. M. f.
 1.00 Slepēnais kuģu ceļš. M. f.
 2.10 Zvaigžņu stunda.
KRIEVIJAS TV
 4.00 Vēstis.
 4.15 Labrīt!
 4.20 Ziņas visai ģimenei.
 4.30 Labrīt!
 5.00 Vēstis.
 5.15 Tuvāk par...
 5.30 Melns uz balta.
 5.35 Krievijas TV pasts.
 5.50 Labrīt!
 6.00 Vēstis.
 6.30 Ziņas visai ģimenei.
 6.40 Labrīt!
 7.00 Vēstis.
 7.15 Dežūmodaļa.
 7.35 Multfilma.
 8.00 Manuela. Seriāls.
 9.00 Vēstis.
 9.30 Santabarbara. Seriāls.
 10.30 Ko vēlas sievietē? Šovs.
 11.00 Vecais dzīvoklis.
 12.00 Vēstis.
 12.30 Melnā pērle. Seriāls.
 13.30 Bagātie un slavenie. Seriāls.
 14.25 Vienkāršas patiesības. Seriāls.
 15.00 Vēstis.
 15.30 Esmu pats sev režisors.
 16.00 Krievijas meistarsacīkstes futbolā. Cemororec — Lokomotive.
 18.00 Vēstis.
 18.30 Tuvāk par...
 18.55 Bāze. M. f.
 21.00 Vēstis.
 21.30 Pēc Vēstīm.
 21.45 Un garāka par gadsimtu...
 22.25 Slepēnais kuģu ceļš. M. f.
 0.05 Futbols + TV.
 0.50 Dežūmodaļa.

Piektdiena, 8. septembris
LATVIJAS TV I
 6.55 Rīts.
 8.15 Saulrieta liedags. 244. sērija.
 9.00 «Dzīvīte» piedāvā...
 16.00 «Dzīvīte» piedāvā...
 16.40 Bagātību salas meklējums. 1. sērija.
 18.00 Ziņas.
 18.30 Strādāsim sev!
 18.55 Praktiskās ziņas.
 19.00 Globuss.
 19.30 Zaklīnas zvaigžņu tops.

22.15 Šoka šovs.
 23.00 Dodot gūtais...
LNT
 6.30 Ticīgo uzvaras balss.
 7.00 LNT brokastis.
 9.00 Mājas akadēmija.
 9.30 Melnā pērle. 77., 78. sērija.
 11.00 Veronikas salons. 4., 5. sērija.
 12.00 TV veikals.
 12.15 Ar sapni sirdi. M. f. 2. sērija.
 14.00 Vilņa Rulļa sarunas.
 14.30 Suzanna ir klāt. 19. sērija.
 15.00 Zvaigžņu stunda.
 15.30 Latvijas mūzikas stunda.
 16.00 LNT ziņas.
 16.03 Multfilmas.
 16.57 LNT ziņas.
 17.00 Melnā pērle. 79., 80. sērija.
 18.30 Māsas. 99. sērija.
 19.25 LNT ziņas.
 19.30 Sirdsmijotā Monika. 4. sērija.
 20.00 LNT ziņas.
 20.35 Benija Hila šovs. 65. sērija.
 21.00 Nāvējošais spēks. 3. sērija.
 22.00 Krievijas kriminālronika. 3. sērija.
 22.35 LNT ziņas.
 22.40 Federalhila. M. f.
KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV
 4.00 Labrīt!
 7.00 Ziņas.
 7.20 Babilonas tornis. Seriāls.
 8.20 Sieviešu stāsti.
 8.50 Cilvēks un likums.
 9.35 Gada dziesma.
 10.00 Ziņas.
 10.15 Labdien!
 11.20 Uz nažiem. Seriāls.
 12.30 Kopā!
 13.00 Ziņas.
 13.20 Multfilma.
 13.45 Simts procenti.
 14.10 Lidz 16 un...
 14.45 Labi padomi kulinārijā.
 14.55 Babilonas tornis. Seriāls.
 16.00 Ziņas.
 16.30 Kalamūrs.
 17.00 Vonga kundzes noslēpumi. M. f.
 18.45 Labu nakti, mazuļi!
 19.00 Laiks.
 20.00 Pilnīga drošība. Seriāls.
 20.55 Cita dzīve.
 21.50 Ziņas.
 22.05 Skaties!
 22.35 Tumšās debesis. Seriāls.
 23.35 Vilki zonā. M. f.
 0.55 Slepēnais kuģu ceļš. M. f. 2. sērija.
 2.05 Eiropa šodien.
 2.35 Zvaigžņu stunda.
KRIEVIJAS TV
 4.00 Vēstis.
 4.15 Labrīt!
 4.20 Ziņas visai ģimenei.
 4.30 Labrīt!
 5.00 Vēstis.
 5.15 Tuvāk par...
 5.30 Melns uz balta.
 5.35 Krievijas TV pasts.
 5.50 Labrīt!
 6.00 Vēstis.
 6.30 Ziņas visai ģimenei.
 6.40 Labrīt!
 7.00 Vēstis.
 7.15 Dežūmodaļa.
 7.35 Multfilma.
 8.00 Manuela. Seriāls.
 9.00 Vēstis.
 9.30 Santabarbara. Seriāls.
 10.30 Ko vēlas sievietē? Šovs.
 11.00 Vecais dzīvoklis.
 12.00 Vēstis.
 12.30 Melnā pērle. Seriāls.
 13.25 Bagātie un slavenie. Seriāls.
 14.25 Vienkāršas patiesības. Seriāls.
 15.00 Vēstis.
 15.30 Esmu pats sev režisors.
 16.00 Grāfiene de Monsoro. Seriāls.
 17.00 Milasstāsts. Seriāls.
 18.00 Vēstis.
 18.30 Tuvāk par...
 18.55 Asinssuns. M. f.
 21.00 Vēstis.
 21.30 Pēc Vēstīm.
 21.40 Platīns. Dok. f.
 22.25 Šanhajas pārsteigums. M. f.
 0.10 Karstais desmitnieks.
 1.10 Dežūmodaļa.

20.00 Hameleonu rotaļas. 1394. sērija.
 20.25 XX gadsimta zīmes.
 20.30 Panorāma.
 21.11 Mūsu cilvēks.
 21.25 Lietišķās ziņas.
 21.30 Dabas kļūda. 14., 15. sērija.
 22.30 Vakara intervija.
 23.00 Ziņas.
 23.10 Mare Balticum.
LATVIJAS TV II
 18.10 Kristīgā programma.
 18.40 Ikdiena.
 19.00 Ziņas.
 19.15 LTS ziņas.
 19.45 Vakara pasaciņa.
 20.00 Objektīvs.
 20.25 Ceļojotais bruņinieks. 61. sērija.
 21.15 Ciemos pie Tofika.
 21.30 Varas viedoklis.
 22.00 Ziņas.
 22.15 100% sporta apskats.
 22.45 Stila palete.
 23.15 TV motors.
LNT
 6.30 Ticīgo uzvaras balss.
 7.00 LNT brokastis.
 9.00 Mājas akadēmija.
 9.30 Melnā pērle. 79., 80. sērija.
 11.00 Veronika. 6., 7. sērija.
 12.00 TV veikals.
 12.15 Māsas. 23., 24. sērija.
 14.00 Vilņa Rulļa sarunas.
 14.30 JAM.
 15.00 Zvaigžņu stunda.
 15.30 Latvijas mūzikas stunda.
 16.00 LNT ziņas.
 16.03 Multfilmas.
 16.57 LNT ziņas.
 17.00 Melnā pērle. 81., 82. sērija.
 18.30 Māsas. 100. sērija.
 19.25 LNT ziņas.
 19.30 Sirdsmijotā Monika. 5. sērija.
 20.00 LNT ziņas.
 20.35 Benija Hila šovs. 66. sērija.
 21.00 Nepareizais puisis. M. f.
 22.45 LNT ziņas.
 22.55 Nikita. 3., 4. sērija.
KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV
 4.00 Labrīt!
 7.00 Ziņas.
 7.20 Babilonas tornis. Seriāls.
 8.20 Smieklu panorāma.
 8.55 Labi padomi kulinārijā.
 9.00 Andrejs Petrovs — par kino un ne tikai...
 10.00 Ziņas.
 10.15 Labdien!
 11.25 Uz nažiem. Seriāls.
 12.30 Kopā!
 13.00 Ziņas.
 13.20 Jautro un atjautigo klubs — 2000.
 14.55 Babilonas tornis. Seriāls.
 16.00 Ziņas.
 16.30 Dzentimeru šovs.
 16.55 Cilvēks un likums.
 17.40 Brīnumu lauks.
 18.45 Labu nakti, mazuļi!
 19.00 Laiks.
 19.45 Slepēnais kuģu ceļš. M. f. 3. sērija.
KRIEVIJAS TV
 4.00 Vēstis.
 4.15 Labrīt!
 4.20 Ziņas visai ģimenei.
 4.30 Labrīt!
 5.00 Vēstis.
 5.15 Tuvāk par...
 5.30 Melns uz balta.
 5.35 Tūkstoš un viena diena.
 5.50 Labrīt!
 6.00 Vēstis.
 6.30 Ziņas visai ģimenei.
 6.40 Labrīt!
 7.00 Vēstis.
 7.15 Dežūmodaļa.
 7.35 Multfilmas.
 8.00 Manuela. Seriāls.
 9.00 Vēstis.
 9.30 Santabarbara. Seriāls.
 10.30 Ko vēlas sievietē? Šovs.
 11.00 Jaunais «Vecais dzīvoklis».
 12.00 Vēstis.
 12.30 Melnā pērle. Seriāls.
 13.25 Bagātie un slavenie. Seriāls.
 14.25 Tornis.
 15.00 Vēstis.
 15.30 Piedod, ja vari! M. f.
 17.00 Milasstāsts. Seriāls.
 18.00 Vēstis.
 18.30 Tuvāk par...
 18.55 Mūsu lieta.
 19.55 Brīvu vietu nav!
 21.00 Vēstis.
 21.30 Pēc Vēstīm.
 21.45 Nakts slepkava. M. f.
 23.20 Ātruma formula.
 23.50 Dežūmodaļa.

Televizijas programma ♦ Televizijas programma ♦ Televizijas programma

**Sestdiena,
9. septembris**

LATVIJAS TV I

8.00 Multfilma.
8.30 Viss Basjas dēļ. 3. sērija.
9.00 Teletūbiji. 3. sērija.
9.30 Dziesma manai paaudzei.
10.00 Veselības piecminūte.
10.05 TV erudīts.
11.35 Kalnietis. 80. sērija.
11.25 «National Geographic» kinopieliikums.
12.20 TV teātris piedāvā...
12.50 Saulrieta liedags. 81., 82. sērija.
14.15 Zootrops.
14.45 Mini mani!
15.15 Vakara intervija.
15.45 Kā bankā.
16.00 Savai zemei.
16.30 Rigai — 800.
16.45 Nākotnes parks.
17.00 Hameleonu rotaļas. 1390., 1391. sērija.
17.45 Tēls.
18.00 Ziņas.
18.10 Mēs — trīsstūri.
18.40 «Dzīvīte» dārzā.
18.55 Praktiskās ziņas.
19.00 TV teātris piedāvā...
19.30 Leļļu šovs kopā ar Polu Abdulu. 3. sērija.
20.00 Doles ričuraču.
20.27 XX gadsimta zīmes.
20.30 Panorāma.
21.05 «Latloto» izloze.
21.10 Aizkadri.
21.20 Melnā vēža spēles. M. f.
22.55 Komisārs Reksis. 54. sērija.
23.40 Ielūdz «Labvēlīgais tips» ar savu jauno kaseti «Atkārtot!».

LATVIJAS TV II

9.00 Ceļojošais bruņinieks. 46., 47. sērija.
10.35 Nāc līdz!

11.05 XX gadsimta noziegumi un prāvas. 21. sērija.
12.00 TV virtuves noslēpumi.
17.30 Dienas programma.
18.00 Olūti.
18.30 Skatpunkts.
19.00 Daudz laimes!
19.45 Kaķīša zābaki.
20.00 Daudz laimes!
20.25 Ceļojošais bruņinieks. 48. sērija.
21.15 Deko.
21.30 Gillette.
22.00 Ziņas.
22.15 Izrāde uz ledu.

LNT

8.00 Multfilma.
8.30 Tarzāns. 20. sērija.
9.30 Multfilma.
10.00 Mūsu Čarlijs. 53. sērija.
11.00 Veronikas salons. 58. sērija.
11.30 Egila Zariņa «Mikslis».
12.00 Teksasas reindžers. 35. sērija.
13.00 F-1 Itālijas «Grand Prix» kvalifikācijas braucieni.
14.05 Viss tavai mājai.
14.10 Savvaļas dzīvnieki.
15.05 Reiz kāds zaglis. 3. sērija.
15.50 Nāvējošais spēks. 3. sērija.
16.45 Emulators. 33. sērija.
17.35 Savādi gan.
18.10 Adamsu ģimene. 59., 60. sērija.
19.10 Ātrumtrase. 20. sērija.
20.00 LNT ziņas.
20.35 Mistery Bins. 2. sērija.
21.00 «Market Line» vasaras izloze.
21.05 Izloze «Uz Sidneju — kopā ar «Estrellu»».
21.10 Aizmirst Parīzi. M. f.
22.55 Piektdieņi.
23.25 Derības uz mīlestību. M. f.

7.15 Spēlējiet, harmonikas!
7.45 Šurmburums.
8.00 Ziņas.
8.10 Padomi kulinārijā.
8.30 Glābēji.
9.00 Viegļu garu!
9.35 Rīta pasts.
10.05 Jel, burvestība, nebeidzies... M. f.

11.45 Labi padomi kulinārijā.
12.00 Dzīvnieku pasaulē.
12.45 Kāda šedevra vēsture.
13.00 Ziņas.
13.10 Kalnietis. Serāls.
14.05 Septītais prāts.
14.45 Multiplikācijas ābece.
15.05 Cita dzīve.
16.00 Ziņas.
16.15 Vilcināšanās gadījumā — nošaušana. Dok. f.
16.45 Izcilu cilvēku dzīve.
17.25 Nepakļāvīgie. M. f.
19.00 Sergeja Dorenko autorraidījums.
19.55 Minjona. M. f.
21.45 Romantiskā angliete. M. f.
23.55 Nemodnieki guļoši suni. M. f.

KRIEVIJAS TV

1.30 Slepenais kuģu ceļš. 4. sērija.
2.45 Zvaigžņu stunda.
5.30 Dialogi par makšķerēšanu.
6.00 Laimes dubļenes. M. f.
7.30 Multfilma.
8.00 Labrit!
8.50 Simts pie viena.
9.35 Esmu pats sev režisors.
10.05 Draugi 2. Serāls.
10.35 Zelta atslēga.
11.00 Komisārs Reksis. Serāls.
12.00 Vēstis.
12.20 Tabors aiziet debesīs. M. f.
14.00 Starptautiskā panorāma.
15.00 Preses klubs.
16.00 Mana ģimene.
17.00 Divas klavieres.
18.00 Vēstis.
18.35 Pilsētiņa.

19.15 Labie un sliktie. M. f.
21.00 Haizivis. M. f.
22.45 Pasaules meistarsacīkstes autosportā F-1 klasē.
23.55 Kinošoks — 2000.

**Svētdiena,
10. septembris**

LATVIJAS TV I

8.00 Multfilma.
8.30 Viss Basjas dēļ. 4. sērija.
9.00 Teletūbiji. 4. sērija.
9.30 Veterinārārsts Engels. 2. sērija.
10.15 Doles ričuraču.
10.45 No pusvārda.
11.15 Skatlogi.
11.45 Galva. Pils. Sēta.
12.00 Napoleons un Eiropa. M. f. 5. sērija.
12.55 Zebra.
13.15 Tādi esam.
13.45 Klēts.
14.10 TV koncerts svētdienā.
14.35 Saulrieta liedags. 83., 84. sērija.
16.00 Vides filmu studija piedāvā...
16.30 Hameleonu rotaļas. 1393., 1394. sērija.
17.45 Putekļiem gaistot.
18.00 Ziņas.
18.40 Pirmizrāde «Vizuālā Latvija».
18.55 Praktiskās ziņas.
19.00 Province.
19.30 Leļļu šovs kopā ar Billiju Kristeli. 4. sērija.
20.00 Mini mani!
20.27 XX gadsimta zīmes.
20.30 Panorāma.
21.15 Vindara meitas. M. f. 1. sērija.
22.05 Reklāmas āķis.
22.35 TV motors.
22.50 5. Valmieras rokfestivals.

LATVIJAS TV II

9.00 Žurnāla «National Geographic» kinopieliikums.

10.00 Cilvēks zveru pasaulē.
10.30 Gillette.
11.00 Dievkalpojums.
12.10 Kontakts.
12.40 Kristietības vēsture.
16.45 Vertikāle.
17.15 Lolitas receptes.
17.35 Zanna un vilks. M. f.
19.15 Latvijas zājais zelts.
19.45 Kaķīša zābaki.
20.00 Marsels Serdāns. Dok. f.
21.00 8. stāvs.
21.30 Pasaules meistarsacīkstes F-1 uz ūdens.
22.00 Mana Rīga.
22.20 Zīle kalni. M. f. 2. sērija.

LNT

8.00 Multfilma.
8.30 Labākais draugs Felikss. 12. sērija.
9.30 Multfilma.
10.00 Mūsu Čarlijs. 54. sērija.
11.00 Veronikas salons. 59. sērija.
11.30 Rigas balzams dvēselei.
12.00 Maskava asarām netic. M. f.
13.50 F-1 Itālijas «Grand Prix» izcīņa.
16.00 Alija Makbīla. 4. sērija.
17.40 Smeļies vesels!
18.00 Bēmu slimnīca. 1. sērija.
19.00 Teksasas reindžers. 154. sērija.
19.55 «Rīgas Feniksa» apdrošināšanas ABC.
20.00 Nedēļa.
20.30 Savādi gan.
21.05 Eiss Ventura. Zveru detektīvs. M. f.
22.40 Kopsavilkums.
KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV
6.00 Ziņas.
6.10 Kalpoju Krievijai!
6.40 Multfilma.
7.10 Rita zvaigzne.
8.00 Ziņas.
8.10 Dmitrija Kriļova piezīmes.
8.30 Kamer visi ir mājās.

9.05 Alfs. Serāls.
9.35 Veselība.
10.05 Anna — no 16 līdz 18. M. f.
12.00 Ceļotāju klubs.
12.45 Kāda šedevra vēsture.
13.00 Ziņas.
13.10 Kalnietis. Serāls.
14.05 Septīnas nelaimes — viena atbilde.
14.20 Multfilmas.
15.15 Zaudētā meklējums.
16.00 Ziņas.
16.15 Smieklu panorāma.
16.50 Šurmburums.
17.05 Nacionālo medicīnu iepatības. M. f.
19.00 Laiks.
20.00 Jautro un atjautīgo klubs — 2000.

21.35 Velns un desmit baušļi. M. f.
23.55 Zīņu pienesejs. M. f.
1.20 Karatē poļu stīla. M. f.
2.55 Zvaigžņu stunda.

KRIEVIJAS TV

5.30 Marija un Mirabella — Transistorija. M. f.
6.45 Tētis, mamma, es — sportiska ģimene.
7.30 Krievijas TV pasts.
8.00 Labrit!
8.30 Brīvu vietu nav!
9.30 Pilsētiņa.
10.00 Krievu loto.
10.40 Federācija.
11.15 Parlamenta stunda.
12.00 Vestis.
12.20 Dialogi par dzīvniekiem.
13.10 Planēta Zeme.
13.55 Pasaules meistarsacīkstes autosportā F-1 klasē.
16.00 Esmu pats sev režisors.
16.30 Marosejas iela 12. M. f. 2. sērija.
18.00 Spogulis.
19.00 Atriebība. M. f.
20.50 Bebesis dimantos. M. f.
22.40 Reālais kino.

Gardā cūku pupa tiek novērtēta daudzviet pasaulē

Viens no visnenāk kultivētiem kultūraugiem pasaulē esot gandrīz vai katrā mazdārzīnā Latvijā atrodamās cūku pupas.

Vairākas lappuses cūku pupām (angl. 'fava beans', latīņu nosaukums — 'Vicia faba') vēltijis žurnāls «Canadian Gardening». Cilvēku uzturā tās lietotas jau bronzas laikmetā. Tās ēduši arī senie grieķi un romāņi, šīs pupas bijušas iecienītas senajā Ķīnā. Apgalvots, ka šo pākšaugu par īpašu gardumu uzskata daudzās valstīs, tikai Ziemeļamerikā tās izmanto lopbarībai, dēvējot par zirgu pupām. Žurnālā sniegtas vairākas receptes jaunu, zaļu cūku pupu izmantošanai. Tas ir

mazliet citādāk nekā ierasts Latvijā — cūku pupu pākstis vārīt un izlobītas ēst ar skābo krējumu un sāli.

Zaļie salāti ar cūku pupām

2 tases sagrieztu svaigu kāpostu, var būt kopā zaļie un sarkanie galviņkāposti, vai arī tikpat daudz stingru lapu salātu, 1 tase izlobītu svaigu cūkpupu, zaļumi — maurlociņi, dilles vai pētersīļu lapinās, 1 tase rīvīta siera (receptē minēts Parmesan, bet der jebkurš pikants siers, piemēram, Ausmas vai Zemgales), kāda no salātu mērcēm vai mērce «Tūkstoš salas».

Cūkpupas izloba, ieber sietiņā, pāris minūtes patur verdošā ūdenī, līdz tās kļūst koši zaļas.

Daži padomi, kas palīdzēs notievēt

Divas reizes gadā cilvēks apņemas sākt jaunu un skaistu dzīvi — Jaunajā gadā un atvaļinājuma laikā. Ko gan tādu apēst, lai kļūtu tievāka — tāds retorisks jautājums bieži vien nomoka, kad tiek atvērtas ledusskapja durvīņas. Der ielāgot (atcerēties un lietot) dažas dietologu atziņas.

Asas garšvielas, piemēram, ķiploks, pipars, čili, veicina vielmaiņu. Tāpēc salātos sāls vietā pikantumam jāizmanto garšvielas.

Domājāt, ka pupas un zirņi vairāk piestāv ziemai? Tagad ir īstais laiks, lai baudītu svaigus cukurzirņus, sautētu sviesta pupiņas un uzvārītu lielu katlu ar cūkpupām. No zirņiem un pupām organisms gūs magniju, kas lieliski darbojas kā antidepresants. Ir cilvēki, kas bēdu un skumju mākti, mēģina garīgo līdzsvaru atgūt, bieži un daudz ēdot. Lūk, tieši viņu ēdienkartei būs piemēroti cukurzirņi.

Dārzos briest āboli. Dzelzs trūkums organismā kavē atbrīvošanos no tauku rezervēm. Jaķeras tiem klāt.

Vispirms visi dārzeņi, augļi, ogas

jālieto uzturā svaigi. Maz kaloriju, daudz šķiedrvielu. Pēc tam var ēst sautētus (bez liekām taukvielām un milzīga ūdens daudzuma). Kad apņik — tad vārītus. Ja ir iespējams, tad — sasaldēt vēlākam laikam un tikai pēc tam — konservēt, marinēt, vārīt ievārījumus, gatavot kompotus.

Magnijs pākšaugos darbojas arī kā antidepresants

No augļiem un ogām jāizvēlas tie, kas nav pārāk saldi, nav tik bagāti ar fruktozi. Banāni lai paliek ziemai.

Nepavisam nevajadzētu atteikties no rupja maluma graudu maizes vai makaroniem. Tajos esošās balastvielas veicina vielmaiņu.

Atsakiēties no stiprā alkohola. 100 gramu konjaka, degvīna vai liķiera pēc kaloriju daudzuma pielīdzināmi vienai ēdienreizei. Tad jau labāk glāze sarkanvīna, kas atšķaidīts (1:1) ar ūdeni.

Glāzē augļu sulas būs daudz vitamīnu un minerālvielu, bet arī daudz cukura. Ja esat nolēmuši notievēt, tad jāiztiek

Sagrieztiem kāpostiem vai salātiem pieber sakapātus zaļumus, atdesētas pupas, pārlej ar mērci. Sieru pasniedz atsevišķā traukā, katrs to salātiem pievieno pats.

Eļļā vārītas cūku pupas

Katliņā uzkarsē vienu tasi eļļas, pieber 4 daiviņas ķiploka un lauru lapu. Pēc 5 minūtēm eļļā ieber divas tases izlobītu jauno cūku pupu. Karsē, kamēr tās mīkstas. Kad karsēšanu pārtrauc, pupas vēl patur eļļā pāris minūtes. Izņemtas no katla, pārber ar sāli, pipariem. Var pasniegt kā pamatēdienu ar pikantu mērci, lieliska piedeva pie vistas vai teļa gaļas.

ar sulas kokteili — 1/3 ābolu sulas + 2/3 negāzēts minerālūdens.

Pusstundu pirms ēšanas iedzeriet glāzi silta (!) ūdens, kas mazliet paskābināts ar citrona sulu. Arī ēdienreizi starplaikos dzeriet daudz ūdens.

Melno tēju nomainiet ar kumelišu, piparmētru vai liepziedu tēju.

Laukos radi piedāvās svaigi slauktu govju pienu. Pirms to dzerat, apdomājiet sekas. Ja gribat notievēt, tad labāk izvēlēties veikalā pirktu sojas pienu. Ja veikala tuvumā nav, pagaidiet, kamēr piens pārtaps par rūgušpienu, nosmēliet krējuma kārtu un ēdiet (!) rūgušpienu, cik kārojas.

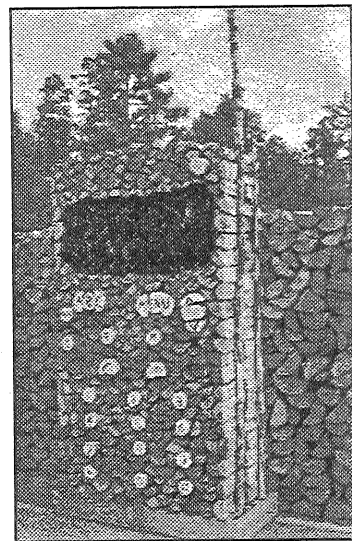
Ēdiet lēni un nesteidzoties. Ja vien iespējams, tad pusdienu laikā neplāpājiet. Taču pusdienot vienatnē, lasot avīzi, arī nav ieteicams. Nesteidzieties iekost, stāviet pie ledusskapja vai plīts.

Nopērciet svarus. Lai kontrolētu pieaugumu vai zudumu, svērties vajadzētu divas reizes dienā — no rīta un vakarā. Optimālās šautriņas amplitūdas svārstības — 800-1000 gramu robežās.

Pēc preses materiāliem

Galīgi nemobilis telefons

Vasara Somijā ir dažādu jaunu pasākumu laiks, un viens no savdabīgākajiem ir sacensības malkas pagāju grēdu taisīšanā — kurš izveidos lielāko vai tās veidošanā demonstrēs spilgtāku radošo izdomu. Viens no šādas izdomas paraugiem — mobilais telefons, kas no malkas pagalēm tika izveidots Tūsulā notikušajās sacensībās.

Apmaksāta reklāma

jauna metode
svara samazināšanā ar **Points®** Punktu plāns

Rezultāti jau 1. nedēļā
Skaitām tikai punktus
Pieļietojam jebkurās dzīves situācijās

Renāte Rozenberga
-30 kg

NODARBĪBAS NOTĪEK
Preiļi, Preiļu 2.vsk.,
A.Paulāna 4. O. 17.00
Līvāni, kultūras namā,
Rīgas 105, C. 17.00

Nāc tuīt un ietaupi Ls 5!
Piedāvājums spēkā līdz 28. 10. 2000.
Pirmās nodarbības maksa Ls 4.50 (parasti Ls 9.50),
no 2. līdz 6. ned. Ls 3,
pensionāriem Ls 2.80,
sākot ar 7. ned. Ls 2.50.
Nekārtēns kurss pasūtīšanai zvanot
7 360 771 118

SVARA VĒROTĀJI®
www.svara-verotaji.lv
Izņemiet un atnes šo reklāmu uz nodarbību

Šodien vārdadienu svin — Elīza, Lizete, Zete.

3. septembrī — Berta, Bella.

4. septembrī — Dzintra, Dzintara, Dzintars.

Horoskopi 4. — 10. septembrim

Auns. Sparīgākais nedēļas sākums ļaus jums izrauties dzīves sacensības priekšējās rindās. Būtu labi, ja jūs iemācītos strādāt un nepārstrādāties. Pēkšņs uzaicinājums var jūs nākamajās brīvdienās aizvest negaidītā virzienā. +6. -8.

Vērsis. Lai veiksmīgi sabalansētu ienākumus un izdevumus, jums nenāktu par sliktu iepazīt labas saimniekošanas ābeci ne tikai praksē, bet arī teorijā. Droši vien brīvdienās brauksiet parakrt kartupeļus, vai ne? +7. -4.

Dvīņi. Ak, šīs atlaides un reklāmas! Labāk atsūtītos katalogus uzdāviniet kaimiņam un reklāmas laikā pārslēdziet uz citu kanālu savu televizoru. Gastronomiskās izvirtības var būt kā morāla kompensācija. Bet vai to vajag? +10. -5.

Vēzis. Jūs ar lielu interesi apgūsiet visu jauno. Šis ir īstais laiks mācībām un kontaktu dibināšanai. Par jums sāks bāmot nedēļas beigās, un tas notiks proporcionāli panākumiem. Ja centīsieties, izdosies satuvināt radus. +7. -9.

Lauva. Atplauks jūsu radošais gars. Ja arī pirmdienā attaisnos grūtās dienas statusu, turpmāk jums palīdzēs gan iedzimtās īpašības, gan apstākļu sakrītība. Saņemsiet rakstisku vai telefonisku apstiprinājumu savām cerībām. +6. -4.

Jaunava. Vai cerējāt, ka tik viegli izdosies panākt savu? Tomēr dzīve izliks savus šķēršļus un pat lamatas. Neapsoļiet no labās sirds visiem savu palīdzību, tā jums neatliks laika godam padarīt nevienu darbiņu. +8. -5.

Svari. Brižiem tikai ar piepūli izdosies apvienot vienkārši ģimenes cilvēka pienākumus ar vēlmi būt skaistam(ai) un patikt pretējam dzimumam. Skaistums prasa upurus. Veiksmīgs periods kultūras darbiniekiem, mūziķiem. +10. -7.

Skorpions. Strādājiet, lai savu uzņēmumu padarītu par konkurētspējīgu. Darba nedēļa paies jums labvēlīgā zvaigžņu izvietojumā. Brīvdienās jūs gaida tēva vai mātes māja, dzimtais pleķītis un kartupeļi. +7. -10.

Strēlnieks. Mēness Strēlnieka zīmē vēl vairāk uzjundīs kaislības ģimenē un attiecībās ar darba devēju. Tikai pašā nedēļas izskaņā jūsu domas pievērsīsies kam patīkamākam un jautrākam. Lai dzīvo īsti draugi! +10. -5.

Mežāzis. Viens no labākajiem periodiem pēdējā laikā un arī tuvākajā nākotnē. Būtu sevišķi labi, ja jūs pacenstos dokumentus nokārtot līdz piektdienai. Jūsu vai īpašuma statuss tad varētu bez īpašām problēmām tikt iegrāmatots. +7. -5.

Ūdensvīrs. Pirmdien neceriet uz viegliem panākumiem. Turpmākajās dienās, pateicoties darbam grupā un pareizai darbu sadalei, lietas sāks virzīties krietni vien raitāk. Brīvdienās ļaujiet vaļu izdomai un pārsteidziet visus! +10. -4.

Zivis. Jūs var celt augstu un godāt par kungu, taču neiekrītiēt šajās glaimu lamatās. Saglabājiet mērenību, tādējādi izvairīsieties no riska kļūt smieklīgam vai izšķērdēt naudu. Uzklusiet padomus, izsijājiet tos caur smalku sietu. +4. -5.

Sludinājumi Reklāma Lidzjutības

GLASKEK

Firma piedāvā vislabākos plastikāta LOGUS un DURVIS!!!

Latgalē — KREDĪTĀ!

Daugavpils, Imantas 23.
Tālr./fakss 54 24823,
mob. tel. 9475368.

SIA «REMONTNIEKS» (Aglonas st., Avotu ielā 9) PIEDĀVA:

- * cementu M-500, 39 Ls/t,
- * gāzbetonu, 26 Ls/m³,
- * šiferi (6 viļņu), Ls 1,04,
- * šiferi (8 viļņu), Ls 1,40,
- * gludo šiferi (1,5 x 3 m), Ls 6,50,
- * reģipsi, 1,03 Ls/m²,
- * silikāta ķieģeļus, Ls 0,07,
- * ugunsdrošos un krāsns ķieģeļus,
- * kaļķi, ruberoīdu, PAROC vati u. c. būvmateriālus.

Iespējama piegāde ar firmas transportu. Tālr. 65147, 9476394.

Rudens, ziemas cenas!

Pasūtot pieminekli no Ls 70 IU «Vilcāns V» Livānos, Alejas ielā 19 (Ubaglīci pie pilsētas stadiona) — melnā betona apmale par brīvu! Tālr. 9365536 dienā, 41555 pēc 20.

Preiļu virsmežniecība uzaicina līdz 15. septembrim pieteikties organizācijas, kas būtu ieinteresētas veikt šautuves celtniecību Livānu novada Steķos.

Ar projekta dokumentāciju var iepazīties Preiļu virsmežniecībā Jersikas pag. «Kaijās».

Telefoni uzzinām: 53 44035, 53 42296.

Upmalas pagasta padome izsludina konkursu šādiem amatiem:

- ◆ elektriķis santehniķis,
- ◆ feldšeris Vanagu feldšeru punktā,
- ◆ Upmalas pagasta pašdarbības kolektīvu muzikālais vadītājs.

Interesentus lūdz pieteikties 10 dienu laikā pēc sludinājuma publicēšanas pa tel. 50391 vai personīgi Upmalas pagasta padomē.

SIA «PRIEDAINĒ» pērk EGLES, PRIEDES zaģbaļķus. Egle — Ls 22, priede — Ls 17. Samaksa piegādes dienā. Mob. tel. 9483096, 9452574.

Iepērk krāsainos un melnos metāllūžņus Preiļos, Liepājas ielā 44. Licences nr. 6-637. Tālr. 9407713, 52 32469.

Pastāvīgi pērk cūkgaļu, aitas un teļa gaļu. Augstas cenas. Samaksa tūlītēja. Mob. tel. 1-9171235.

Iepērkam mājlopus galai. Tālr. 24289.

IU «Ranko» iepērk mājlopus dzīvsvārā. Samaksa tūlītēja. Tālr. 42807, 44179, 46384, mob. tel. 9161121.

Iepērk mājlopus kaušanai. Samaksa tūlītēja. Tālr. 23620.

Pārdod

māju Riebiņos. Tālr. 46 31128 vakaros, 9532592; kartupeļus, graudus, SK-5, DT-75 ar arklū, apzogojuma tīklu (0,60 Ls/m). Tālr. 57619;

kartupeļus, graudus. Tālr. 23611;

sēklas kviešus 'Pamjati Fedina'. Tālr. 34467;

darba ķēvi vai maina pret piena govī. Tālr. 21464;

darba ķēvi (11 g.). Ardenis. Tālr. 76215.

Ire

2 istabu dzīvokli. Tālr. 21156;

divistabu dzīvokli. Tel. 9407713.

Dažādi

Mūrēju dažādas krāsns. Mob. tel. 6523713.

Masāža: vispārējā, klasiskā, pretcelulīta, ārstnieciskā un atslābinošā. Tālr. 21283 (17-22).

Steidzami lūdzu atsaukties sievieti (vēlams pensionāri) līdzdzīvošanai lauku mājā. Tālr. 39597 vakaros.

Vajadzīga pārdevēja. Mob. tel. 9410767.

Meklē darbu

vīrietis (mežizstrādē, ir savs zaģis). Tālr. 52470.

Firma iepērk gulšņus. Mob. tel. 9532418.

Ir tumsa nodzēsusi silto liesmu, Ir grūti saprast to, cik zudums liels. Klusi skumstot un jūtot līdzī sāpēs, esam kopā ar tevi, Ārija.

SIA «Universālveikals PL» kolektīvs

Ir sāpēs, ko nespējam dalīt uz pusēm. Nav tādu vārdu, kas mierināt spētu. Nostājas draugi tev blakus un klusē, Kaut vai tā lai tev palīdzētu. Skumju brīdī esam kopā ar tevi, Vasiliļ, un tavu ģimeni, MĀMUĻU smiltājā izvadot.

A/s «Preiļu siers» mehāniskais cehs

Bez tevis pavasaris ziedos plauks, Nāks rudens vēls un ziema balta, Pēc tevis sirds vēl sauks un sauks, Zelta atmiņu gredzenā kaltā.

Izsakām līdzjūtību Vasiliļjam Žarkovam, no MĀTES atvadoties.

A/s «Preiļu siers» kolektīvs

Zinātnieki: antibakteriālie sadzīves ķīmijas līdzekļi ir blefs

Mikrobiologi no pazīstamā Roberta Koha institūta un Vācijas amatpersonas brīdinājuši patērētājus neaizrauties ar jauno antibakteriālo sadzīves ķīmijas līdzekļu lietošanu. Šādi līdzekļi var izraisīt bīstamas alerģijas un ir ļoti kaitīgi apkārtējai videi. Institūta direktors pat draudējis šādu līdzekļu ražotājiem ar juridiskām sekām, ja patērētāju maldināšana nebeigsies.

Koha institūta kritikai pievienojies arī Federālais apkārtējās vides dienests un Federālais patērētāju veselības aizsar-

dzības institūts. Institūcijas brīdina iedzīvotājus no pārmērīgas aizraušānās ar antibakteriālajiem līdzekļiem, kas nu jau tiek pievienoti ne tikai sadzīves ķīmijai, bet arī higiēnas precēm, tualetes papīram un pat apakšveļai. Ražotāji plaši reklamē šīs preces, nevajadzīgi biedējot patērētājus ar «baktēriju briesmām».

Turpretim speciālisti uzskata, ka sadzīvē pietiekamu higiēnas un tīrības līmeni var lieliski sasniegt arī bez šiem īpašajiem līdzekļiem, izmantojot tradicionālos paņēmienus — sūkli, birsti, ūdeni un kādu vienkāršu mazgāšanas līdzekli, arī roku mazgāšanai pilnīgi derot

jebkuras parastās ziepes.

Jauno antibakteriālo līdzekļu pārmērīga lietošana būtiski kaitē videi, jo tiem pievienotās vielas, piemēram, fenoli un halogēni, iznīcina dabiskajā vidē dzīvojošos mikroorganismus, tajā skaitā derīgos. Līdz ar to var tikt traucēta, piemēram, attīrīšanas iekārtu darbība. Nākotnē jaunie līdzekļi var kaitēt arī cilvēkam, jo nomāc dabisko baktēriju fonu: «Mēs sagaidām būtisku alerģisko reakciju pieaugumu, ja šie līdzekļi sadzīvē tiks lietoti arvien plašāk,» uzskata patērētāju veselības aizsardzības institūta.

Pēc preses materiāliem

■ Anekdotēs

Aizbrauc latvietis vēl padomju gados uz Gruziju. Daudz dzirdējis par gruziņu bagātību, domā — jāpārbauda. Skatās, ēdnīcā pie letes stāv tāds drusku noplīsis vīrelis ar kepku galvā un ēd šašliku. Pieņāk latvietis klāt un jautā: «Klau, tu «Volgu» nopirkt varētu?» Gruzīns atstumj kepkū, pakasa pakausi un atbild: «Nu, ja aizņemtos naudu no brāļa, ja aizņemtos no

tēva, ja aizņemtos no onkuļa — laikam jau varētu gan.» Latvietis: «Nu, tā jau es arī nopirkt varētu.» Gruzīns: «Nu jā, bet ko es ar tik lielu upe iesāktu?»

Lido divas vārnas ar šņabja pudeli. Apsēžas uz zara un štuko, ka vajag zaceni. Viena no viņām apņemas aizlidot pēc zacenes, bet piekrodina otru: «Izdzersi

šņabi, visas spalvas izrauš!»

Tā arī sarunājušas, un vārna aizdodas pēc zacenes. Pa to laiku vārņai rodas kārdinājums izdzert šņabi. Atkorķē, paosta. Labs gan. Nedaudz iemalko. Tā malko, malko, līdz pudele tukša. Vārna paskatās uz tukšo pudeli un, raudama sev ārā spalvas, skaļi ķerc: «Da, nafiņ man tās spalvas!»